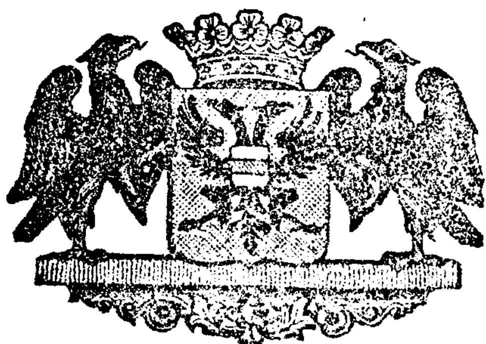
Jaargang 112. Vrijdag, 23 September 1853. No. 76.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

KERMIS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bekend, dat door den RAAD dier Gemeente, bij besluit van **HEDEN**, no. 1, is bepaald, dat dit jaar de **Najaarskermis te *Groningen* niet zal gehouden worden.**

GRONINGEN, 22 September 1853.

Burgemeester en Wethouders voorn.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de *Stads-Veenen* en *Ter Apel*, onder nadere goedkeuring, ten overstaan van den Heer Mr. **G. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN**, Notaris te *Stads-Kanaal*, op WOENSDAG den 28sten September 1853, des voormiddags precies te tien uur, ten Huize van den Verlaatsmeester H. G. SAP, te *Stads-Kanaal*, publiek, in zes perceelen, aan de meestbiedenden zal worden verkocht:

De **STADS VIERDE TURF**, welke dit jaar op het *Stads-Kanaal* gegraven is.

De Voorwaarden van Verkoop zullen, vier dagen bevorens, ten Huize van Verkoop ter lezing voorliggen.

GRONINGEN, 17 September 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de *Stads-Veenen* en *Ter Apel*, onder nadere goedkeuring, ten overstaan van den Heer Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, op DONDERDAG den 29sten September 1853, des voormiddags precies te tien uur, ten Huize van den Logementhouder R. G. KOOPS, te *Nieuwe Pekela*, publiek, in 6 Perceelen, aan de meestbiedenden zal worden verkocht:

De **STADS VIERDE TURF**, welke dit jaar te *Pekela* is gegraven.

De Voorwaarden van Verkoop zullen vier dagen bevorens, ten Huize van Verkoop, ter lezing voorliggen.

GRONINGEN, 17 September 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de BELASTINGSCHULDIGEN, dat het door den Heer COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, bij besluit van den 16den September 1853, no. 1, gearresteerd en invorderbaar verklaard TWEEDE SUPPLETOIR KOHIER voor de BELASTING op het PERSONEEL, over het dienstjaar $18\frac{53}{54}$, voor deze Gemeente, op heden aan den ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN in deze Gemeente ter invordering is ter hand gesteld, en dat ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen. Voorts worden de belanghebbenden herinnerd, dat, bijaldien zij mogten vermeenen bij hunnen aanslag bezwaard te zijn, zij hunne klagten deswege moeten indienen *binnen drie maanden na heden*, en dat die klagten, vrijgesteld van zegel, moeten worden gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten, en kunnen worden bezorgd bij den Heer Controleur der Directe Belastingen te *Groningen*.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 20sten September 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 23 Julij.

Bij besluit van den gouverneur-generaal van den 8sten dezer is het volgende bepaald: In aanmerking nemende, dat de sedert vele jaren herhaaldelijk aangewende pogingen door de Chinezen ter Westkust van Borneo, om zich aan het gezag der daargestelde magten, zelfs met geweld, te onttrekken, de verdere toelating dier onrustige vreemde kolonisten allezins onraadzaam maken; — is de aanvoer van Chinezen in de Wester-afdeeling van Borneo, onverschillig van waar, of op welke plaats aangebragt, onbepaald verboden.

— In den morgen van den 18den dezer is Zr. Ms. stoomschip *Samarang*, onder het bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse *C. F. G. Gobius*, van de westkust van Borneo ter reede alhier aangekomen. Die bodem had Sambas den 14den j.l. verlaten en de van daar medegebragte tijdingen moeten zeer belangrijk zijn. Zoo als verhaald wordt, zou er weder een gevecht met de wederspannige Chinezen plaats gegrepen hebben, waarin het zeer heet toegegaan, doch ook de overwinning door onze troepen behaald moet zijn. Met verlangen zien wij nadere berigten dienaangaande te gemoet.

[De *Utrechtsche Ct.* heeft berigten nopens deze expeditie op de w. kust van Borneo. Op den 23sten Junij rukten de onzen in 3 kolommen voorwaarts op den vijand. Toen zij op ruim 50 passen van de Chinezen genaderd waren, sprongen 3 mijnen, welke echter voor de onzen geene noodlottige gevolgen hadden. De onzen vielen nu met gevelde bajonetten aan, en dreven den vijand over den Jekedauw, met een verlies van vele dooden en gewonden. Wij hadden 1 doode en 17 gewonden. Daar de vijand de overmagt had, zijn onze troepen met de *Celebes* naar Sambas teruggekeerd. Om Sepang te heroveren, zal eene sterkere krijgsmagt benoodigd zijn.]

Uit de medegedeelde berigten van de bewegingen der Nederlandsche scheepsmagt blijkt, dat Zr. Ms. korvet *Sumatra* de havens van Melbourne en Sidney, in Australië, heeft aangedaan, doch dat door geen der gezagvoerders van de aldaar aanwezige koopvaarders de bemiddeling van den bevelhebber is ingeroepen, ter zake van bestaande geschillen. Op beide plaatsen zijn de officieren beleefdelijk ontvangen, en ofschoon te Port Jackson de bemanning verlof had aan wal te gaan, zijn van deze slechts vier schepelingen gedeserteerd.

— Het gebouw voor de tentoonstelling is nagenoeg in gereedheid en wordt om hare doelmatige inrigting zeer geroemd. Men vleit zich te Batavia met grooten toevloed van bewoners der binnenlanden en van den overwal. Reeds nu zijn vreemde reizigers (vooral Engelschen uit Britsch-Indië) aangekomen, om, voor dat de tentoonstelling geopend wordt, nog een reisje over Java te doen.

Men wil, dat van gouvernementswege veel gemak aan inlandsche vorsten en grooten zal worden verleend, door de passagie van af de hoofdplaatsen Samarang en Soerabaija naar Batavia, met Zr. Ms. stoomschepen te kunnen bewerkstelligen.

— De gezamenlijke in Oost-Indië gekollekteerde gelden, ten behoeve der noodlijdenden op Banda, bedragen tot dusver *f* 35,907.103.

— De aandacht der regering is in de laatste jaren herhaaldelijk gevestigd op de vangst van walvisschen in de zeeën die den Nederlandschen Archipel bespoelen. De regering heeft van hare zijde de betrokken hoofden van gewestelijk bestuur uitgenoodigd, om al die bijzonderheden aan haar mede te deelen, welke zij nopens dezen belangrijken tak van nijverheid mogten vernemen. Onlangs zijn deswege eenige berigten ingekomen. Daaraan ontleenen wij het volgende: In de Moluksche, zoowel als in de Solosche en Japansche zeeën, worden drie soorten van walvisschen aangetroffen; eene kenbaar aan schier horizontale spuiting, de tweede aan bijna perpendiculaire spuiting, en de laatste aan eene groote vin op den rug. Gedurende alle jaargetijden worden zij in de Moluksche zeeën aangetroffen, het meest echter van November tot April. Dan vertoonen zij zich voornamelijk van het eiland Boero tot om de noord van het eiland Kilodo. Zr. Ms. brik *de Haai* zag in Nov. l.l., van Banda naar Amboina terugkeerende, groote scholen der eerstbedoelde soort. Gedurende dien tijd doorkruisen de walvischvaarders de Moluksche zee; zij loopen nu en dan te Kema en op de Talantsche eilanden binnen; van April tot Nov. wordt in de Japansche zee gevischt.

De walvischvaarders zijn meestal 350 a 450 tonnen groot, en blijven gewoonlijk drie jaren uit. De Amerikanen bragten ook in de laatste jaren schoeners in de vaart, doch deze bleken voor de Japansche zee ongeschikt te zijn. Voor eene volle lading van een schip van bovengemeld charter, zijn 100 a 130 walvisschen noodig. Van één' visch werden soms 120 a 130 barrels traan gewonnen, doch gemiddeld levert ieder visch 25 barrels op, waarvan 16 een last uitmaken. Het beweren, dat de walvisschen in de Moluksche zee sterk verminderd zouden zijn, verdient nadere bevestiging, daar volgens informatie het tegendeel zou plaats hebben. De verhouding tusschen gelukkig en ongelukkig visschen, zou zijn, dat van de 10 schepen 4 binnen de 3 jaren, en 3 binnen de 4 jaren, met volle lading, en de 3 anderen na verloop van 4 jaren slechts met 1/3 lading terugkeeren.

RUSLAND-TURKIJE.

In eene te Weenen gehouden conferentie der vertegenwoordigers van de groote mogendheden is gedaan, doch *verworpen* het voorstel tot het zenden eener collective nota naar Konstantinopel, om de bezorgdheid der Porte in het aannemen der vroegere nota weg te ruimen. De Oostenrijksche minister van buitenlandsche zaken, de heer *von Buol Schauenstein*, verklaarde bepaaldelijk, dat de Oostenrijksche gezant te Konstantinopel, de heer *von Brück*, de alleruitdrukkelijkste instructien had, om bij de Porte op het onveranderd onderschrijven der bevredigings-nota aan te dringen. De gezant van Pruissen stemde dit gevoelen van Oostenrijk volkomen toe. De gezanten van Groot-Brittanje en Frankrijk verklaarden, dat het voorname punt in kwestie was, om te Konstantinopel met nadruk op het onveranderd aannemen der bewuste nota aan te dringen. In dien zin waren ook aan lord *Stratford de Redcliffe* en aan den heer *de la Cour* bepaalde instructiën gezonden.

Keizer *Nicolaas* heeft te kennen gegeven, dat hij de Russische legermagt uit de vorstendommen zal laten terugtrekken, wanneer de Sultan de voorwaarden der Weener conferentie zal hebben aangenomen, en de buitengewone Turksche gezant Konstantinopel zal hebben verlaten. Van wege Rusland is echter niet aangedrongen op de verwijdering uit de baai van Besica der Fransche en Engelsche vloten.

— Meer en meer blijkt het thans met zekerheid, dat de mogendheden, die tot dusver gemeenschappelijk zijn te werk gegaan ter vredelievende bijlegging van het tusschen Rusland en Turkije ontstane staatkundige geschil, zullen voortgaan met het opsporen van alle zulke middelen, als zullen kunnen strekken tot bereiking van het doel, 'twelk zij zich hebben voorgesteld.

Algemeen begeert men in Europa den vrede en het wordt uit dien hoofde meer en meer als waarschijnlijk geacht, dat, in geval de Turksche bewindslieden bij hunnen tegenstand vermeenen te moeten volharden, Turkije aan zijn lot zal worden overgelaten.

In Konstantinopel werden steeds des nachts allerlei schotschriften aangeplakt, in welke de regering van lafhartigheid werd beschuldigd, en de bevolking aangezet, om tegen Rusland ten strijde te trekken.

In het *Journal des Débats* leest men eene vertaling van een der plakkaten, die te Konstantinopel waren aangeplakt, en waaruit de hooge opgewondenheid van de dweepzieke Muzelmannen ten duidelijkste blijkt. — Het leger verlangt naar den strijd, en de bemanning der vloot heeft hare geestdrift op de ondubbelzinnigste wijs aan den dag gelegd, toen de Sultan haar bezocht.

Men verneemt, dat eene Perzische legermagt op weg is naar de Turksche grenzen, om, in geval van oorlog, Turkije tegen Rusland te ondersteunen. De minister van oorlog *van den Snah* voert zelf het bevel over die troepen. (Dit berigt echter is niet wel overeen te brengen met een vroeger, volgens hetwelk de goede verstandhouding tusschen Rusland en Perzië hersteld zou zijn.)

DUITSCHLAND.

Te Halle is de bestuurder der vrije gemeente *G. A. Wislicenus* schuldig verklaard aan beleediging van erkende kerkgenootschappen, en ter zake van zijn werk *De Bijbel in het licht*, tot twee jaren gevangenisstraf veroordeeld. Van de beschuldiging van godslastering is hij vrijgesproken. De veroordeelde heeft zich echter door de vlugt weten te redden.

— Er is ernstig sprake van de invoering van een algemeen *handelsregt* in Duitschland. De voornaamste zwarigheid, welke eerst uit den weg moet geruimd worden, is de uiteenloopende wijze van procedure in de meeste Duitsche staten. Er zullen onderhandelingen aangeknoopt worden, om daarin, voor zooverre handelszaken betreft, meer eenparigheid te brengen; na afloop derzelve zal deze aangelegenheid bij de latere tolconferentiën in behandeling komen.

— De regering van het vorstendom Reuss, oudere linie, heeft de spinnerijen verboden, wegens de daarmede verbonden onzedelijkheid.

— Een telegrafisch berigt uit Ofen meldt, dat de verificatie der te Orsowa wedergevonden kroon-insigniën, op de stoomboot die ze overbragt, is geschied; dat de echtheid der voorwerpen is geconstateerd, en dit onder kanongebulder en klokgelui den volke is bekend gemaakt.

— Uit de in het licht gegeven levensbeschrijving van generaal *Haynau* blijkt, dat deze, geboren den 14den October 1786, een natuurlijke zoon was van *Willem IX*, landgraaf en later keurvorst van Hessen-Kassel.

— Onlangs is medegedeeld, dat het kanton Aargau, bij wijze van represaille tegen Oostenrijk, de verwijdering van Oostenrijksche werklieden uit dat kanton bevolen heeft. Thans verneemt men, dat dit voorbeeld door twee derden van de overige kantons gevolgd is.

— Volgens handelsbrieven uit Dantzig, worden aanmerkelijke hoeveelheden granen, die voor Belgische rekening aldaar zouden ingescheept worden, weder tot lagere prijzen verkocht.

— Men verneemt dat de Koning van Denemarken concessie heeft verleend tot het maken van een' spoorweg van Koppenhage naar Elseneur.

— Uit Pesth deelt men uitvoerige bijzonderheden mede over de verificatie der kroon-insignia door den aartshertog gouverneur en den kardinaal-aartsbisschop aan boord van de stoomboot *Albrecht*. De aanwezigen kusten de kroon. De kardinaal sprak een gebed uit en de aanwezige menigte op de oevers hief een lofgezang aan, waarna het gebulder van het geschut de plegtigheid verhoogde. Hierop werden de kostbaarheden in de kapel van het keizerlijk kasteel ten troon gesteld. Naar men verneemt, zal de vroeger bestaan hebbende Hongaarsche kroonwacht hersteld worden.

— Aan den mond der Sulina zijn reeds een aantal Russische baggerschepen bezig met het uitdiepen van het verzande vaarwater.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 18 September.

Reeds sedert eenige dagen sprak men van eenen maatregel, dien de regering in het belang van den gezondheids-toestand zou nemen. Heden ziet een besluit in rade het licht, waarbij de wetsbepaling tot het beletten, zoo veel mogelijk, van besmettelijke ziekten, in alle gedeelten dezes rijks van kracht wordt verklaard. Men vleit zich wel, dat het ophanden zijnde koudere jaargetijde de hevigheid van de cholera zal verminderen, maar voor het oogenblik rigt zij nog al verwoestingen aan. Vooral te New-Castle is dat het geval, waar in veertien dagen tijds 214 personen zijn overleden, terwijl in 1831 in denzelfden tijd slechts 61 personen zijn bezweken. De dagbladen dringen, in deze omstandigheden, er zeer op aan, dat al die maatregelen van reiniging, ondersteuning en dergelijke genomen worden, welke als de ware voorbehoedmiddelen worden aangeprezen. In dat opzigt, zegt de *Times*, moet Londen in staat van verdediging gesteld worden, en ook andere groote steden vooral behooren dat voorbeeld te volgen.

— Van regeringswege is thans een staat van den uitvoer van produkten van het Vereenigd Rijk over 1852 openbaar gemaakt, aanwijzende hoeveel naar elke Britsche kolonie en naar elk land in dat jaar uitgevoerd is. De totale uitvoer bedroeg eene waarde van 78,076,854 L. st.; daarvan is uitgevoerd: naar de Britsche bezittingen en nederzettingen voor 20,076,854 L. st.; naar de Vereenigde Staten voor 16,567,737 L. st.; naar Duitschland voor 7,890,546 L. st.; naar Nederland voor 4,109,976 L. st.; naar Brazilië voor 3,464,394 L. st.; naar Frankrijk voor 2,731,286 L. st.; naar Turkije, hetwelk de zevende plaats op den staat inneemt, voor 2,349,446 L. st.; naar Rusland, hetwelk eerst in de dertiende plaats vermeld wordt, voor 1,099,917 L. st. In vergelijking met het jaar 1851, is de uitvoer van Britsche produkten in 1852, naar Nederland, Turkije en andere landen toegenomen, terwijl die naar Rusland, China enz. verminderde.

Van den 20sten. De *Times* zegt gemagtigd te zijn, om de bewering van het *J. d. Débats* tegen te spreken, dat de Britsche regering depèches naar Konstantinopel zoude hebben gezonden, strekkende, om bij de Porte aan te dringen op het aannemen der Weener nota.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 September.

Den Keizer heeft bij de jongste jagt in het bosch van St. Germain een ongeval getroffen, dat ernstige gevolgen had kunnen hebben. Hij was door eenige adjudanten en ordonnans-officieren vergezeld en bereed een jong en wild paard. Het geweer van een' persoon zijns gevolgs ging bij toeval af, het paard des Keizers ging door en snelde naar een' diepen afgrond. Gelukkig is de Keizer een zeer geoefend ruiter en gelukte het hem meester van zijn paard te blijven en het tot staan te brengen. Het was hoog tijd, want hij bevond zich nog slechts op eenige schreden van den afgrond, waarin ruiter en paard onfeilbaar den dood gevonden zouden hebben. Men bewonderde de koelbloedigheid des Keizers, die bedaard bevel gaf tot voortzetting der jagt, als ware er niets voorgevallen.

— De dom der invalieden zal voor de derde maal verguld worden. Den eersten keer geschiedde het onder *Lodewijk XIV*, den tweeden onder *Napoleon I.* Het werk zal, dank den vooruitgang der wetenschap, en naar de wijze van *Ruolz* slechts 300,000 fr., in plaats van een millioen kosten.

— De slaven van de mode hebben het vooruitzigt, dat zij in den aanstaanden winter met eene soort van staalkaart uit het dierenrijk zullen prijken. Want de proeven van verschillende kleederstukken voor het wintersaizoen, welke men in de winkels ten toon gesteld ziet, toonen aan, dat men ditmaal meer dan gewoonlijk bij de dieren modellen gezocht heeft. De hippopotamus en de giraffe spelen hierbij eene voorname rol. Ook de jongste komeet heeft aan de vindingrijkheid der kleêrkunstenaars stof geleverd.

— De houten spoorweg voor de omnibussen in de Champs Élysées heeft de beste uitkomsten opgeleverd. Volgens het aangenomen stelsel, kost zulk een spoorweg slechts 1000 francs per kilometer.

— Aan de industrie der makelaars in huwelijken is thans een geduchte slag toegebragt. Het hof van Poitiers heeft namelijk het vonnis van het tribunaal van Niort bevestigd, waarbij de verbindtenissen, die zijn aangegaan met makelaars in huwelijken tot belooning voor hunne bemoeijingen, worden nietig verklaard, op grond: dat dergelijke verbindtenissen even onwettig als onzedelijk zijn.

— De berigten van de graanmarkten in de provinciën luiden niet gunstig. In de groote steden, zoo als Nantes, Bordeaux, Metz, Rouaan, enz., is de prijs van het brood weder hooger. De rust is evenwel niet verstoord.

— De tegenwoordige gezant der vereenigde Staten in Spanje, de heer *Soulé*, is een Franschman. Hij was eertijds eigenaar van het dagblad *le Nain jeune* en was tot drie jaren gevangenisstraf veroordeeld wegens drukpers-delict. Met den reispas van den dichter *Barthelemy*, een zijner medewerkers, wist hij naar Engeland en van daar naar Amerika te ontvlugten. Daar wijdde hij zich aan de balie, werd rijk, ontving brieven van naturalisatie, werd een der uitstekendste redenaars van het congres en eindelijk gezant.

Van den 21sten. Bij de revue in het kamp van Satory, heeft de Keizer, aan wiens linkerzijde zich de prins *Jablonowsky* bevond, eene aanspraak aan de troepen gehouden. Aan het slot daarvan zeide de Keizer: „Na de eer van drie malen door het geheele volk te zijn gekozen, kan niets mij trotscher maken, dan het bevel te voeren over mannen als gij."

— Er is eene tweede waarschuwing gedaan aan de *Echo Agricole*, wegens artikelen, die de gemoederen verontrustten, ter zake van de levensmiddelen.

— Het *Journal des Débats* zegt, dat de Sultan geen besluit zal nemen vóór den 25sten September.

BELGIE.

BRUSSEL, 19 September.

Heden is het congres voor de statistiek alhier geopend. In de laatste dagen zijn nog verscheidene vreemdelingen aangekomen of hebben zich aangemeld, om als leden het congres bij te wonen, en onder deze bevinden zich *Mahmoud-Effendi* en *Ismaïl Effendi*, sterrekundigen te Kaïro.

Uit Nederland zal, behalve prof. *Ackersdijk* en de heer *von Baumhauer* (gelijk wij reeds hebben gemeld), ook prof. *Lobatto* aan dit congres deelnemen.

— Gedurende de laatste maand Julij hebben de verschillende ijzeren wegen van den staat opgebragt aan reizigers, koopwaren en telegraaf fr. 1,978,179—08. De telegraaf komt in die som voor fr. 27,397—49, en het kostelooze of verminderde vervoer voor fr. 155.924—41.

— De opbrengst van den aardappelen-oogst is grooter dan ten vorigen jare. De ziekte heeft wel eenige vorderingen gemaakt, ten gevolge van de jongste regens, doch er was meer gepoot dan ooit te voren.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

OPENING DER GEWONE VERGADERING VAN 1853—1854.

Vereenigde Zitting der beide Kamers, van Maandag den 19den September.

Nadat de leden zich achtervolgens in de vergaderzaal van de Tweede Kamer hadden vereenigd, wordt tegen 12½ uur de vergadering door den heer mr. *J. A. Philipse* geopend, die door den heer griffier der Eerste Kamer een besluit van Z. M. den Koning, dezer dagen genomen, doet voorlezen, waarbij hij, mr. *J. A. Philipse*, benoemd wordt tot voorzitter der Eerste Kamer, gedurende de aanstaande zitting der Staten Generaal.

De voorzitter alzoo met het beleid der vergadering in de tegenwoordige vereenigde zitting belast zijnde, benoemt eene commissie van 18 leden der beide Kamers, om Z. M. den Koning, bij Hoogstdeszelfs aankomst aan de vergaderzaal, te ontvangen en in- en uitgeleide te doen. Ten 1 uur vervoegen zich Hunne Excellentiën de ministers, alsmede de heeren leden van den raad van state, in de vergaderzaal.

Na een kort tijdsverloop, wordt de nadering van Z. M. den Koning aangekondigd, die zich op de wijs in het programma omschreven, naar het gebouw der Staten Generaal begeven heeft.

De Koning, ter vergaderzaal binnengeleid, plaatst zich op den troon, en houdt de navolgende openingsrede:

MIJNE HEEREN!

»Andermaal, na kort tijdsverloop, bevind ik mij in uw midden. Met genoegen rigt ik mij tot vertegenwoordigers van een volk, hetwelk mij de ondubbelzinnigste, de hartelijkste bewijzen geeft van genegenheid en gehechtheid.

»Bij het hervatten uwer gewone werkzaamheden, mag ik u de verzekering herhalen, dat ik de beste verstandhouding blijf bewaren met de overige mogendheden. In de laatste maanden ontving ik bewijzen van belangstelling, welke ik hoog waardeer.

»De vredelievende staatkunde, door mijne regering gevolgd, stelt in de gelegenheid, geene poging te verzuimen, om het vrije handelsverkeer tusschen Nederland en andere staten uit te breiden.

»De zee- en landmagt blijven, voor zoo veel de beperktheid der middelen het toelaat, eervol aan hare roeping voldoen.

»Onze scheepsmagt vertoont zich in onderscheidene zeeën. Hierdoor worden betrekkingen onderhouden, en wordt er steun verleend aan de nationale vlag en scheepvaart.

»Ondervinding wijst meer en meer de noodzakelijkheid aan, om den graad van geoefendheid der landmagt te verhoogen, zoowel door de miliciens langer onder de wapenen te houden, als door vereenigingen van troepen.

»De toestand der koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, is in het algemeen gunstig.

»In de binnenlanden van Sumatra werd de rust gestoord, doch met geringe krachts-ontwikkeling hersteld.

»Evenzoo is het te vertrouwen, dat aan vernieuwde woelingen van Chinezen op Borneo, weldra een einde zal worden gemaakt.

»In de Molukken hebben, tot mijn leedwezen, aard- en zeebevingen zware verwoestingen aangerigt. Door de maatregelen van het bestuur, en door de belangstelling van het algemeen, is deze ramp aanmerkelijk gelenigd.

»Aan het veelomvattende werk der verbetering van onze voornaamste rivieren werd met kracht gearbeid. Aanvankelijk zijn de uitkomsten voldoende.

»Landbouw, fabrijkwezen en nijverheid verkeeren in gunstigen toestand. De meer en meer opgewekte ondernemingsgeest der ingezetenen deed het oog vestigen op onderscheidene nieuwe werken, waardoor de gemeenschap te water en te land zal worden bevorderd, of nieuwe gronden ter ontginning aan den landbouw zullen worden verstrekt.

»Waar het algemeen belang het vereischt, wordt de inspanning der ingezetenen door bijdragen van het rijk ondersteund.

»De werken, tot verbinding van Nederland met het buitenland, erlangen meer en meer uitbreiding. De reeds vroeger goedgekeurde spoorwegen naderen hunne voltooijing. Aanvragen tot nieuwe vergunningen worden, zoo veel mogelijk, bevorderd.

»Ook de electro-magnetische telegraaflijnen worden bij voortduring vermeerderd en verbeterd. De onlangs voor rekening van bijzondere personen aangelegde lijn naar Engeland is voor onzen handel van groot gewigt.

»Mogt men zich verheugen in het welslagen van de grootsche onderneming der droogmaking van het Haarlemmermeer, niet minder verblijdend zijn de uitkomsten, aanvankelijk door den verkoop der blootgelegde gronden verkregen.

»Voor zoo veel men kan opmaken uit de berigten, welke nog slechts gedeeltelijk verzameld zijn, zal de oogst niet boven het middelmatige te rekenen wezen. Ofschoon de bekommering, hierdoor in den laatsten tijd bij sommigen ontstaan, eenigzins overdreven moge schijnen, heb ik echter voorloopig maatregelen genomen, om den invoer der eerste levensbehoeften, reeds niet noemenswaardig bezwaard, verder van belemmering te ontheffen.

»Voorspoedig is ook dit jaar de toestand van handel, scheepvaart en scheepsbouw. Deze takken van volkswelvaart gaan voort, zich uit te breiden.

»De geldmiddelen des rijks zijn insgelijks in gewenschten staat. De goede verwachtingen omtrent de uitkomsten van de dienst des vorigen jaars zijn niet teleurgesteld. Het laat zich aanzien, dat ook de loopende dienst stof tot tevredenheid zal opleveren.

»Onvoorziene omstandigheden hebben de volkomene uitvoering verhinderd der wet tot renteverminderîng. Nieuwe voorstellen tot voortgezette delging van 's lands schuld zullen weldra aan uwe beraadslaging worden onderworpen.

»Deze zitting zal, zoo ik vertrouw, en gelijk het de ernstige wensch is mijner regering, de gelegenheid schenken, om belangrijke onderwerpen van wetgeving tot afdoening te brengen.

»Ons aller streven zal zamenloopen in één doel; het welzijn des lieven Vaderlands, onder den zegen des Allerhoogsten, met al onze krachten voor te staan.

»Ik verklaar deze zitting der Staten Generaal geopend."

Na het houden van deze aanspraak, verliet de Koning op de gewone wijs de zaal, en keerde Z. M., even als bij het komen, onder het gejuich der talrijke, zoo wel uit deze residentie als van elders, zamengevloeide menigte, naar Hoogstdeszelfs paleis terug.

Eerste Kamer.

Zitting van Dingsdag den 20sten September.

In deze zitting, die geopend wordt door den waarnemenden president den heer *Martens van Sevenhoven*, zijn onderzocht de geloofsbrieven der nieuw benoemde of herkozen leden, te weten, van de heeren *Philipse*, *van Aylva van Pallandt*, *van Goltstein van Oldenaller*, *van Rijckevorsel*, *Borski*, *van Swinderen*, *de Sitter*, *Bosch van Drakestein*, *de Bruijn*, *Sassen*, *Cost Jordens* en *de Villers de Pité*.

De vergadering heeft de zeven eerste heeren, wier geloofsbrieven in orde bevonden zijn, als leden der vergadering toegelaten en voorts besloten dat men de drie volgende evenzoo zal toelaten, zoodra zij de bij de grondwet gevorderde eeden zullen hebben afgelegd, en dat nader over de toelating der beide laatsten zal worden beslist, zoodra zij de aan hunne geloofsbrieven ontbrekende stukken zullen hebben ingeleverd.

De heer *Philipse* heeft het hem opgedragen voorzitterschap gedurende het tegenwoordig zittingjaar aanvaard met het houden der navolgende aanspraak:

„MIJNE HEEREN!

„Was de vereerende wijze, waarop ik onlangs door de Staten van Zuid-Holland tot lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal ben herkozen, mij bijzonder aangenaam, niet minder vereerend is het mij, door Zijne Majesteit den Koning ten derden male tot voorzitter van deze Kamer te zijn benoemd en dit vernieuwd blijk van 's Konings vertrouwen te hebben mogen ontvangen.

„Heb ik, Mijne Heeren, in de afgeloopene zittingen het belang en het gewigt dezer zoo aanzienlijke betrekking van nabij leeren kennen en tevens de vele bezwaren ondervonden, welke daaraan zijn verbonden, zoo betuig ik volgaarne, dat indien het mij slechts eenigermate mogt gelukt zijn de aan mij opgelegde taak naar den eisch te volbrengen, ik dit grootelijks aan uwe ondersteuning en aan uwe hulpvaardige medewerking zoude te danken hebben.

„Gelooft echter niet, Mijne Heeren, dat ik nu zonder schroom weder in uw midden ben opgetreden; — integendeel gevoel ik thans nog meer dan te voren de moeijelijkheid der taak in al haren omvang; en het is even als vroeger, alléén in de hoop op uwe mij meermalen betoonde toegevendheid en welwillendheid, waarop ik steeds den grootsten prijs blijf stellen, dat ik trachten zal aan deze mijne nieuwe roeping te beantwoorden.

„Van Zijne Majesteit den Koning mogten wij op gisteren bij de opening van de tegenwoordige zitting bijzonder gunstige en bemoedigende mededeelingen ontvangen nopens den toestand van onze buiten- en binnenlandsche aangelegenheden, en zult gij, Mijne Heeren, even als ik, met welgevallen hebben vernomen den voordeeligen staat onzer geldmiddelen, — de toezegging van nieuwe voorstellen tot voortgezette delging van 's lands schuld, — en het gegeven uitzigt op de gelegenheid tot het afdoen van belangrijke onderwerpen van wetgeving.

„Mogen de welligt vele en gewigtige werkzaamheden, welke daaruit ook voor ons, Mijne Heeren, kunnen voortvloeijen, met belangstelling door ons aangevangen en met uwe gewone zorg worden ten einde gebragt en al onze daartoe aan te wenden pogingen strekken tot bevordering der belangen van ons dierbaar Vaderland!

„Hiertoe, Mijne Heeren, zal ik van mijne zijde weder trachten onze vergaderingen met orde te leiden en de bepalingen van Grondwet en Reglement van Orde te helpen handhaven.

„Wilt gij, Mijne Heeren, voortgaan mij hiertoe met uwen bijstand hulpvaardig ter zijde te staan en toch vooral mij met uw vertrouwen blijven vereeren!

„Met den wensch dat het God behage om aan mij de noodige krachten tot vervulling mijner pligten te schenken en dat bovenal zegen des Allerhoogsten moge rusten op al wat in deze zitting tot welzijn van Koning en Vaderland door ons zal worden tot stand gebragt, verklaar ik de betrekking van Voorzitter dezer Vergadering te aanvaarden."

In deze vergadering zijn ingekomen, onder anderen, eenige verzoekschriften betrekkelijk in de afgeloopen zitting afgedane wets-ontwerpen. De Kamer heeft met verwerping van een voorstel van den heer *van Dam van Isselt*, die deze stukken eenvoudig, zonder nader onderzoek, op de griffie wenschte te doen nederleggen, met 15 tegen 9 stemmen besloten, dat al die adressen zullen verzonden worden naar de nieuw benoemde commissie voor de verzoekschriften, welke gedurende dit jaar bestaan zal uit de heeren *Lotsij*, *Paspoort van Grijpskerke*, *de Vos van Steenwijk*, *van Goltstein van Oldenaller* en *van der Oudermeulen*.

Op voorstel des voorzitters heeft de Kamer bepaald, dat de troonrede door een adres van wege de Vergadering zal worden beantwoord.

Nadat de trekking der afdeelingen had plaats gehad, hebben de leden zich naar hunne respective sectiën begeven ter benoeming van voorzitters en onder-voorzitters alsmede van leden der commissie belast met de opmaking van een adres van antwoord op de troonrede.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 22 September. Binnengekomen de nieuwgebouwde schoonergaljoot Anna Elizabeth, kapt. *W. de Jonge* van Groningen, groot 121 ton, gebouwd bij *H. Bieze* te Veendam.

Binnengekomen te Amsterdam den 15 Sept., kapit. *Wielema* Drie Vrienden, v. Riga; den 17den *Dood* Christina Jantina, v. Livorno; *Drok* Catharina, v. Bergen; den 18den *Schenk* Aidina Anna Susanna, v. Nickerie; *van Wijk* Anna en Arnoldina, v. Saramacca; den 19den *Tunteler* Christina Christina, v. Duinkerken; *Gust* IJzerstaven, v. Cardiff; *de Boer* Jantina en *Duit* Frouwina, beide v. Petersburg; *Zoetekerk* Margaretha, v. Nerva; *Wijbus* Vriendschap en *Schoemaker* Tweelingen, beide v. Dantzig; *Mugge* Martha, v. Neustadt; *Roozeboom* de Eendragt, v. Norden. — Te Hollesloot den 19 Sept., *Schut* Jacob Synes en *Holscher* Vijf Gebroeders, beide v. Petersburg. — Te Texel den 19 Sept., *de Boer* Margretha Jantina, v. Dantzig; *Nieboer* Hendrika, v. Stettin. — Te Helvoet den 19 Sept., *Lohman* Roelfina Gerhardina, v. Triest; *Tunteler* Geertruida, v. Petersburg. — Te Brielle den 18 Sept., *de Jonge* Henderika, v. Petersburg. — Te Vlissingen den 18 Sept., *Struik* Fenna Gerarda, v. Livorno; *de Jonge* Jezelina en *Meijer* Angelina, beide v. Riga; *van Sluis* Annegiena, v. Koningsbergen. — Te Bahia den 7 Aug., *Wilkens* Magdalena, v. Rio de Janeiro. — Te Galatz den 20 Aug., *Potjewijd* Alida Elisabeth, v. Newcastle. — Te Porto den 7 Sept., *Verlee* Vr. Roelina, v. Stockholm. — Te Portsmouth den 16 Sept., *Hubert* Johanna Margaretha, v. Triest n. Hamburg, met gebrek aan proviand en water. — Te Cork den 15 Sept., *Lukkien* Herstelling, v. Corfu. — Te Wexford den 14 Sept., *Kooima* Twee Gebroeders, v. Ibraila. — Te North Shields den 16 Sept., *van der Veer* Twee Gebroeders, v. Harlingen; *Reijer* Jansje Hillegonda, v. Londen.

Binnengekomen te Croonstad den 8 Sept., kapit. *Smit* Morgenster, v. Rouen; *v. d. Sloot* Wilhelmina, v. Girgenti.

Binnengekomen te Hamburg den 18 Sept., kapit. *Meijer* Wubbina Catharina, v. Brussel. — Te Harburg den 16 Sept., *Heins* Gesina, v. Amsterdam. — Te Bremerhaven den 17 Sept., *Lindeboom* Maria Theresia, v. Petersburg. — Te Heiligenhaven den 15 Sept., *Faber* Johanna Mulder, v. Rostock. — Te Dantzig den 16 Sept., *Bakker* Catharina Wilhelmina, v. Southampton; *de Weerd* Groot Lankum, v. Harlingen. — Te Bolderaa den 12 Sept., *Lukens* Gesina Johanna, v. Schiedam; *de Grooth Bakker* Catharina, v. Londen; den 14den *Kiewit* Maria Catharina, v. Amsterdam. — Te Nerva den 6 Sept., *Helmers* Hendrika Roelina, v. Hull. — Te Croonstad den 11 Sept., *Doekes* Newa, v. Rotterdam; *Kwint* Hendrika Gezina, v. Newcastle. — Te Hals den 13 Sept., *Pronk* Gezina Jantina, v. Aalborg. — Te Tonningen den 14 Sept., *de Grooth* Wierdina Fokkelina, v. Stade; *Bakker* Reenna, v. Amsterdam n. Stettin; *Joosten* Vr. Hillechina, v. Harlingen n. Holtenau; den 15den *Zoeler* Catharina, v. Groningen n. Demmin; den 16den *Emmelkamp* Annechina, v. Bremen n. Lubeck; *Poort* Dirkje, n. Stettin en *de Vries* Roelina Eltina, n. Dantzig, beide v. Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 20 Sept., kapit. *Haverbult* Elisabeth, v. Suriname. — In het Vlie den 19 Sept., *Zoetekerk* Margaretha, v. Nerva; *v. d. Wal* Froukje, v. Dantzig. — Te Helvoet den 19 Sept., *Steen* Sieke van der West, v. Libau; den 20sten *Timmer* Elisabeth, v. Nickerie; *Zwaal* Barend, v. Triest. — Te Brouwershaven den 19 Sept., *Jonker* Maria Elisabeth, v. Akyab n. Vlaardingen. — Te Londen den 19 Sept., *Reinders* Hendrik Wester, v. Amsterdam; *de Winter* Catharina, v. Koningsbergen. — Te Deal den 19 Sept., *Potjer* Twee Cornelissen, v. Venetiën n. Londen.

Zeilklaar te Londen den 16 Sept., kapit. *Bontekoe* Vr. Geertruida, n. Denemarken; *de Haan* Reina, n. Riga.

Zeilklaar te Londen den 17 Sept., kapit. *Bieze* Elsina, n. Dantzig.

In lading te Londen den 16 Sept., kapit. *Carst* Wilhelmina Lucia en *Haagsma* Doctrina et Amicitia, beide n. Sydney N.Z.W.

In lading te Liverpool den 17 Sept., kapit. *Gnodde* Jonge Walrave, n. Bergen.

Vertrokken van Amsterdam den 17 Sept., kapit. *Groenewold* Petina, n. Hamburg; den 18den *Hilbrands* Wendelina, n. Riga; den 19den *Smit* Freerk Jan, n. Drammen; *Kamminga* Drie Gebr. Sikkens, op avontuur. — Uit het Vlie den 16 Sept., *Blijstra* Concordia, *Adema* Antje, *Smit* Anna Elisabeth, *Visser* Ymke Visser, *Schuur* Catharina en *Smit* Catharina Frederika, alle 6 n. Frederikstad; *Ebes* Grietje, n. Memel; *de Jong* Goede Verwachting, n. Osterrisoer; *Swart* Maria en *de Groot* Houthandel, beide n. Christiansand; *Plukker* Hendrik, n. Laurvich; *Brons* Juffer Ellegonda, op avontuur; den 17den *de Jong* Hendrika, n. Osterrisoer; *Timmer* Koophandel en Zeevaart, n. Dantzig; *Koster* Argo, op avontuur. — Van Helvoet den 17 Sept., *Veeling* Hermanna, n. Riga. — Van Vlissingen den 18 Sept., *Hofkamp* Hortense, n. Liverpool. — Van Sangor den 19 Julij, *de Boer* Eva Johanna, n. Londen. — Van Malta den 3 Sept., *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, v. Odessa n. Amsterdam. — Van Portsmouth den 16 Sept., *de Jonge* Egbertus, n. Cardiff. — Van Falmouth den 16 Sept., *Gust* Julia, n. Bristol. — Van Gl... den 16 Sept., *Douwes* Geerdina, n. Rotterdam; *Klaassen* Ceres, ... Stettin.

Vertrokken van Travemunde den 16 Sept., kapit. *de Vries* T... Gebroeders, n. Amsterdam. — Van Swinemunde den 15 Sept., *Kon...* Johanna Marchina, n. Londen; *Bolhuis* Roelina Gesina, n. St. Vaast. — Van Croonstadt den 9 Sept., *Bakker* Alexander, *Coerkamp* Geb... Coerkamp en *Mulder* Marchiena, alle 3 n. Amsterdam.

Vertrokken van Hamburg den 18 Sept., kapit. *Kramer* Vier Gebroeders, n. Groningen. — Van Harburg den 16 Sept., *Tammes...* Jacomina, n. Groningen. — Van Bremerhaven den 17 Sept., ... *Jonge* Fennegina Arendina, n. Koningsbergen. — Van Heiligenhaven den 15 Sept., *Olthof* Jantina, n. Dordrecht. — Van Travemunde den 18 Sept., *Bontekoe* Jonge Lukas, n. Antwerpen. — Van Stral... sund den 13 Sept., *Klein* Jantina, n. de Zaan. — Van Swinemunde den 18 Sept., *Koning* Jonge Willem en *Puister* Ymke Giezen, beide n. Amsterdam. — Van Pillau den 17 Sept., *Bakker* Jonge Tamminga, n. Amsterdam. — Van Bolderaa den 14 Sept., *de Jonge* Weldaad, *Kars* Roelfina, *Engelsman* Niessina Schuringa, *Hazewinkel* Roelfina Kuiper en *Duin* Jantina Bouwina, alle 5 n. Elseneur. — Van Nerva den 2 Sept., *Douwes* Klazina Maria en den 9den *Besseling* Elsiena, beide n. Hull; *de Jong* Vr. Elisabeth, n. Purmerend. — Van Croonstad den 10 Sept., *Potjer* Geertruida Jacoba, n. Amsterdam; den 13den *Boon* Jacoba Hazewinkel, n. Londen; *Hazewinkel* Ro... Giezen jr., n. Rotterdam. — Van Aarhuus den 14 Sept., *Gn...* Jonge Jan, n. Dantzig. — Van Archangel den 4 Sept., *Wiersma* Anke Berg, n. Liverpool.

Vertrokken van Texel den 20 Sept., kapit. *Winter* Alpha, ... Drammen. — Van Brielle den 20 Sept., *Bossinga* Amicitia, ... avontuur. — Van Suriname den 8 Aug., *Wijgers* Johannes ... manus, n. Amsterdam. — Van Portsmouth den 17 Sept., *Hu...* Johanna Margaretha, n. Hamburg. — Van Falmouth den 18 Sept., *Nepperus* Anthony, n. W...... — Van Queenstown den 17 Sept., *Stuitvoet* Annechiena Harmina, n. Liverpool; *Mulder* Harmo... n. Wexford. — Van Inverkeithing den 16 Sept., *Hazewinkel* Gr... Mollema, n. Croonstad.

OOSTMAHORN, 21 Sept. Ter reede gearriveerd den 19 Sept., kapit. *Hilbrands* die Frau Maria, v. Nesmersiel n. Zaandam; den 20sten *de Vries* Vijf Gezusters, v. Emden n. Amsterdam.

Vertrokken den 17 Sept., kapit. *van Dalen* Eendragt, v. Groningen n. Noorwegen; den 19den *Kramer* Rensina en *Mulder* Goede Verwachting, beide v. Kampen, *de Vries* de Vr. Jaapkien en ...*hoff* Engeliena, beide v. Amsterdam, alle 4 n. Hamburg; den 20sten *Huisman* Itea, v. Amsterdam n. Bremen; den 21sten *Haverkamp* Nicolaas Theodorus en *Visser* Hillegonda Maria, beide v. Dokkum; *Bartels* Geziena, v. Harlingen, alle 3 n. Noorwegen; *van Driel* Jantje Berg, v. Groningen n. Newcastle.

Het schip Henriette, kapit. *van der Veen*, van Cardiff naar Pa... te Rio de Janeiro binnengeloopen, was den 24 Januarij van Car... vertrokken en reeds op de hoogte van Kaap Hoorn aangekomen, waar het teruggestormd was; schip en tuig hebben veel geleden, zou moeten lossen om nagezien te worden.

CROONSTAD, 12 Sept. Het schip Jantina, kapit. *de Vries*, na het lossen van een deel der lading, zonder schade losgeraakt, heeft zijn reis naar Petersburg voortgezet.

FALMOUTH, 18 September. Het schip Julia, kapit. *Gust*, ... Rio Grande n. Bristol, alhier om order binnengeloopen, heeft ... de reis gestooten; is op het drooge gehaald, nagezien en is ... vonden dat het met de vloed vijf voeten water in het ruim ...

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

15 Sept. Vos, Betje Pronk, v. Riga n. Oporto, m. staven.
Lindeboom, Gesina, v. Petersb. n. Londen, m. haver.
Stuit, Beerta Hendr., v. Duinkerken n. de Oostzee, m. ...
16 —— Oldenburger, Gustaaf, v. Aarhuus n. Memel, m. ballast.
Scherpbier, Jeltina, v. Reval n. Schiedam, m. rogge.
Fenenga, Johanna Bertha, v. Riga n. Amsterdam, m. lijn...
Velt, Wilhelmina, v. Londen n. Riga, m. ballast.
Pot, Anna Arendina, v. Amst. n. Croonstad, m. ballast.
Molema, Paulus, v. Rotterd. n. Croonstad, m. ballast.
17 —— Bakker, Stad Goor, v. Amsterdam n. de Oostzee, m. ball...
Schaap, Frederik, v. Amst. n. Riga, m. ballast.
Klasens, Elizabeth, v. Londen n. Riga, m. ballast.
de Boer, Hendr. Annech., v. Amst. n. Dantzig, m. stukgoed.
Hoetjer, Geertr. Lammechina, v. Gainsbro n. de Oostzee.
Postema, Martha, v. Amst. n. Petersb., m. stukgoed.
Smit, Albert Schuringa, v. Newc. n. Petersb., m. cokes.
Plukker, Antje, v. Londen n. Riga, m. stukgoed.

De Wind den 15 Sept. O.Z.O., Z.W., N.; den 16den N.N... N.N.W.; den 17den N.W., N., N.N.W.; den 18den W.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 15 Sept. De houtvrachten zijn nog gestegen: naar Londen ... sh. per load vuren balken, 16 sh. per ton zink, Grimsby, Hull 29 sh., kolenhavens 24 sh. 6 d. per load vurenhout, Lo... 5 sh. 6 à 9 d., Duinkerken 6 sh. 6 d. per qr. tarwe.

KONINGSBERGEN, 17 Sept. De vrachtprijzen blijven nog ste... stijgen; bedongen naar Londen 6 sh. à 6 sh. 3 d., Firth of ... 5 sh. 3 d., Havre 8 sh. per qr. tarwe, Bordeaux 95 fr. voor rog... Antwerpen *f* 38 per last tarwe.

221ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Lijst. No. 6025 een prijs van *f* 25,000. No. 8579 een ... van *f* 1250. No. 2456, 15281 en 18076 ieder een prijs van *f* 1... No. 1556 en 14583 ieder een prijs van *f* 400. No. 17340 en 1... ieder een prijs van *f* 200. No. 728, 7410, 9183, 13742, 1... en 16199 ieder een prijs van *f* 100. — *2de Lijst.* No. ... een prijs van *f* 5000. No. 10370 een prijs van *f* 1250. ... 10321, 7398, 7325 en 19815 ieder een prijs van *f* 1000. ... 6374, 7136, 11102, 12783 en 13544 ieder een prijs van *f* 400. ... 4215, 9992, 13143 en 15485 ieder een prijs van *f* 200. No. ... 3483, 31 en 11706 ieder een prijs van *f* 100. — *3de Lijst.* ... 18091 een prijs van *f* 2500. No. 4670 een prijs van *f* 1000. ... 538, 1312 en 9619 ieder een prijs van *f* 400. No. 7382, 151... 19144 en 19942 ieder een prijs van *f* 200. No. 13 en 4626 ... een prijs van *f* 100.

N.B. De Prijs van ***f* 2500**, op No. 18091 is gevallen in de kollecte van **S. J. OPPENHEIM**.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 16den tot en met den 22sten September ... zijn te *Groningen* geboren 5 zoons en 4 dochters; geh... 3 paren; overleden 3 ouden en 3 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, EN...

GRONINGEN, 20 September.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ *f* 6,30	» 40 ...
Oude 70 ℔ *f* 11,00	Veen 64 » » 5,75	Zw. Voer 36 ...
N. Oml. 68 » » 10,00	» 66 » » 6,15	» 38 ...
» 70 » » 10,50	GERST.	» 40 ...
» 72 » » 11,00	N. Winter 54 ℔ *f* 5,70	BOONEN.
» Old. 68 » » 9,75	» 56 » » 6,00	N. Paardeb. *f* 6,...
» » 70 » » 10,25	» 58 » » 6,30	ZADEN.
» » 72 » » 10,75	Zomer 54 » » 5,30	Gr. Gortp.m. *f* 9,7...
» » » »	» 58 » » 5,80	Par. 100 N. ℔ *f* 12...
ROGGE.	Knobbe 60 » » 6,10	Old. Koolz. *f* 11 *f* 1...
O. Inl. 66 ℔ *f* 7,80	» 62 » » 6,40	Oml. dito *f* 11,50 ...
» » 68 » » 8,20	HAVER.	Oostfr. dito *f* 18 ...
N. » 68 » » 8,20	Dikke 38 ℔ *f*	Zomerzaad *f* 9 ...
» » 70 » » 8,60	» Nieuwe 40 » » 3,35	Lijnzaad *f* 10 *f* ...
» » » »	» 42 » » 3,45	G. Mosterdz. *f* ...
BOEKWEIT.	» 44 » » 3,60	Raapolie p. ...
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 6,50	» 46 » » 3,80	Prijs der Boter ...
» 66 » » 6,45	» 48 » » 3,95	1ste soort ...
» 68 » » 6,85	» 50 » » 4,10	
	O.Bl. Voer	
	Bl. Voer 38 » » 3,20	

De handel in Granen was heden over het geheel zeer ... naam. — Tarwe 50 ct., Rogge 30 ct., Boekweit 20 ct. en ... 20 ct. hooger verkocht. — Haver mede 15 à 20 ct. hooger ... de. — Boonen prijshoudend. — In Zaden was de handel ... ring. — Koolzaad te vergeefs als voren aangeboden. — Zomer... naar deugd als genoteerd verkocht. — Mosterdzaad schaarsch ... de beste soorten wel zoo goed te plaatsen. — Gort ruim ... dend. — Raapolie iets lager afgegeven.

ROTTERDAM, 19 *September.* Tarwe: Zeeuws, ... Overm. weinig ter markt en belangrijk hooger, de beste ... *f* 12,50 tot *f* 14; mindere van *f* 11,50 tot *f* 12,25; ... van *f* 10 tot *f* 11; N. dito van *f* 12 tot *f* 14 ... Pools, en Roode mede schaarsch en tot verhoogde prijzen; 158 ℔ witb. Pools. *f* 425, *f* 435; 155 ℔ puike Oude ... 160 ℔ O. Hoogl. Kleefsche *f* 425; 160, 162 ℔ N. dito ... *f* 432; 159 ℔ Jar. Kleefs. *f* 420; 160 ℔ dito Bovenl. ... 162 ℔ N. dito *f* 428; 161 ℔ dito Ris *f* 425, *f* 428, ...

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 23sten September 1853, *no.* 76.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag den 20sten September.

De heer *Luyben*, als oudste in jaren, bekleedt het voorzitterschap.

Is ingekomen eene missive van den heer *van Voorst*, daarbij ter kennis der vergadering brengende, dat hij voornemens is zijne benoeming tot voorzitter van de arrondissements-regtbank te Haarlem aan te nemen, dien ten gevolge zijn ontslag neemt als lid der Kamer en en zich wijders aan geene nieuwe verkiezing zal onderwerpen. Hij dankt zijne vroegere en tegenwoordige medeleden voor de vele blijken van welwillendheid van hen ontvangen.

Aangenomen voor kennisgeving en mededeeling aan den minister van binnenlandsche zaken.

Daarna wordt overgegaan tot het opmaken eener lijst van drie kandidaten voor het praesidium der Kamer, gedurende het loopende zittingjaar.

1ste kandidaat. Bij de eerste stemming wordt daartoe verkozen de heer jhr. *W. Borel van Hoogelanden*, aftredend voorzitter, met 38 van de 47 geldige stemmen. De overigen waren verdeeld als volgt: *Gevers van Endegeest* 3, *Rochussen* 1, *Luyben* 1, *van Nispen* 1, *Groen* 1 en blanco 2.

2de kandidaat. *Eerste* stemming: geene meerderheid, als: *Gevers v. Endegeest* 14, *van Rappard* 13, *Groen* 8, *van Nispen* 4, *Luyben* 2, *Goltstein* 1, *Godefroi* 1, *Hoekwater* 1, *Meeussen* 1, *J. C. Baud* 1, blanco 1.

Tweede stemming: *Gevers v. Endegeest* 19, *van Rappard* 12, *Groen* 8, *van Nispen* 3, *v. Goltstein* 2, *Hoekwater* 1, *J. C. Baud* 1 en blanco 1.

Herstemming tusschen de heeren *Gevers*, *Groen*, *van Rappard* en *van Nispen*. Uitslag: *Gevers* 20, *Rappard* 15, *Groen* 9, *v. Nispen* 2.

Overstemming tusschen de heeren *Gevers* en *v. Rappard*. Uitslag: gekozen de heer *Gevers van Endegeest* met 26 stemmen, hebbende de heer *van Rappard* 17, blanco 4.

3de kandidaat: *Eerste* stemming: *Luyben* 18, *van Rappard* 11, *Groen* 11, *Strens*, *van Heiden Reinestein* 1, *Godefroi* 2, *van Nispen* 1 en blanco 2.

Tweede stemming. *Luyben* 19, *Groen* 17, *van Rappard* 8, *Godefroi* 1 en blanco 2.

Herstemming tusschen de heeren *Luyben*, *Groen* en *van Rappard*. Uitslag: *Luyben* 20, *Groen* 21, *van Rappard* 2, *Godefroi* 1 en blanco 3.

Overstemming tusschen de heeren *Luyben*, die 24, en *Groen*, die 21 stemmen verkreeg, terwijl 2 blanco waren. — Gekozen de heer *Luyben*.

Deze lijst zal aan Z. M. worden aangeboden door eene commissie, bestaande uit de heeren stemopnemers en de heeren *van Nispen*, *van der Posl*, *Dirks* en *van Hoëvell*.

Daarna is de vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE, 20 September.

Z. M. de Koning is heden morgen te 8 uur uit de residentie naar Soestdijk vertrokken, van waar Z. M. op morgen wordt terug verwacht.

H. M. de Koningin-weduwe is van hare buitenlandsche reis te Soestdijk alhier teruggekomen. Te Utrecht aan het station had H. M. eene ontmoeting met den Koning gehad.

— De heer mr. *J. G. J.* baron *van Ittersum* te Utrecht is door Z. M. tot H. D. kamerheer benoemd.

— Bij de wet van den 31sten Aug. 1853 (*Staatsblad* no. 89) zijn de plaatselijke besturen bevoegd verklaard, in hunne verordeningen den last tot het binnentreden der woningen van de ingezetenen te verstrekken, indien zulks voor de nakoming van eenig voorschrift tot handhaving van de openbare rust of veiligheid, of tot bescherming van het leven of de gezondheid van personen, wordt vereischt.

De minister van binnenl. zaken geeft bij schrijven van den 12den dezer het verlangen te kennen, om inzage te bekomen van de plaatselijke verordeningen, welke, naar aanleiding der gemelde wet, zullen worden vastgesteld, en worden de gemeentebesturen in deze provincie uitgenoodigd om de verordeningen, welke dien ten gevolge worden vastgesteld, *in duplo* aan gedep. staten in te zenden.

— In het officiële blad der Belgische regering, den *Moniteur*, van den 17den dezer, leest men dat het Belgische rijks-archief dezer dagen verrijkt is met een stuk van groote waarde, een door *Balthazar Gerards*, den moordenaar van prins *Willem I van Oranje*, eigenhandig geschreven verhaal van dien moord.

Wij vernemen dat dit stuk in handen geweest is van beoordeelaren hier te lande, maar dat deze, schoon de oudheid van het stuk erkennende, op goede gronden gemeend hebben het niet anders te kunnen beschouwen dan als een gelijktijdig afschrift der oorspronkelijke confessie van *Balthazar Gerards*, wier inhoud algemeen bekend is. (*St. Ct.*)

— *The Shipping and mercantile gazette* en *de Globe*, van l.l. Maandag, deelden reeds in haar geheel op den middag te half twee uur door den Koning uitgesproken troonrede mede. Eerstgemeld dagblad vestigt op deze merkwaardige bijzonderheid, hoogst vereerend voor de *International Telegraf company*, de aandacht zijner lezers.

AMSTERDAM, 20 September.

Door de Nederl. handel-maatschappij zijn bevracht 3 schepen, als voor Amsterdam 2 en voor Rotterdam 1.

— De avond van gisteren was voor de in het collegie *Zeemanshoop* vergaderde reeders en scheepsgezagvoerders hoogst belangrijk en nuttig. De met roem bekende heer *M. F. Maury*, luit. bij de marine der Vereenigde Staten van Noord-Amerika en directeur van het nationaal observatorium te Washington, als daartoe door het bestuur van *Zeemanshoop* uitgenoodigd, ontwikkelde in de Engelsche taal het systeem en de toepassing zijner beroemde *wind-* en *stroomkaarten* en *zeilaanwijzingen*.

De heer *A. Kooy* deed het voorstel dat de vergadering zou besluiten haren dank te betuigen aan den spr. voor zijne belangrijke mededeelingen over de middelen tot verbetering der uitoefening van de scheepvaart, en dat de vergadering, als grootendeels bestaande uit scheepsreeders en gezagvoerders, zich zou verbinden om mede te werken, om het door den heer *Maury* ontwikkelde en aanvankelijk reeds zoo wel aangevangen stelsel, te helpen volmaken en te voltooijen.

Dit besluit werd daarna met algemeene goedkeuring bekrachtigd, waarop de heer mr. *W. J. C. van Hasselt*, secretaris van het collegie en lid van het bestuur, de vergadering voorstelde hare hulde te brengen aan den heer *Maury* en aan het gouvernement der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, dat met zoo vele onbekrompenheid de pogingen en werkzaamheden van dien heer ondersteunt; hetgeen algemeen werd toegejuicht, en hierop aan den heer *Maury* het buitengewoon-honorair lidmaatschap van het collegie aangeboden en door dezen met welgevallen aangenomen.

Heden verlaat die heer weder onze stad.

— De *Leydsche Cour.* meldt, dat de werkzaamheden op de landerijen in den Haarlemmermeer-polder van den heer *v. Voorst* snel vorderen. Reeds zijn 5- à 600 werklieden aan den arbeid, en dit getal zal eerstdaags tot 800 stijgen. Bijna de geheele partij van de 573 bunders zal, bij gunstig weder, nog vóór November met koolzaad en rogge bezaaid worden. — De 125 bunders van den heer *C. M. Broukhuijze* zullen eerstdaags geheel met koolzaad bezaaid zijn.

— De arr.-regtbank (1ste kamer) heeft heden bepaald, dat de pleidooijen in de zaak van de stad Leiden tegen den Staat, over het Haarlemmermeer, zullen worden gehouden op den 15den, 16den, 22sten en 23sten November e.k.

— De heer *Lassaigne* is l.l. Zaturdag namiddag te 2½ uur te Amsterdam weder opgestegen met zijne groote luchtballon. Onder het schuitje of den mand, waarin die luchtreiziger zich bevond, was een klein paard vastgehecht, op 'twelk de bekende *Julio* gezeten was. Te 3½ uur is de ballon neergelaten in een polder bij Aalsmeer, van waar de luchtreizigers, met een rijtuig, te 7½ uur te Amsterdam zijn teruggekomen.

— Men leest in de *N. Pr. Zeit.*: „De aanleiding tot het ontslag van het Luxemburgsche ministerie wordt aldus verklaard. Nederland heeft geenszins er van afgezien, Luxemburg een gedeelte zijner 7 millioen schuld te doen dragen, en het Haagsche kabinet heeft onlangs te dier zake aan de Luxemburgsche regering eene nota gezonden, die door den heer *Willmar* onbeantwoord bleef, even als de nota van den Duitschen bondsdag, houdende verzoek dat Luxemburg drage in de kosten der bezetting van Hessen-Kassel, Holstein, Baden en Saksen. Beiderzijds heeft men zich beklaagd bij den Koning-Groothertog, met bedreiging de betrekkingen met het bewind van Luxemburg af te breken. Deze stappen hebben den Koning genoopt een schrijven te rigten aan het Luxemburgsche ministerie, dat dien ten gevolge zijn ontslag heeft ingediend."

Uit Luxemburg wordt wijders gemeld, dat het kabinet volgenderwijze is zamengesteld, en dat aan den Koning ter goedkeuring is voorgedragen. De zamenstelling is als volgt: de heer *Simons*, president, de heeren *Jurion*, *Wellenstein*, *Servais* en *Wurth Paquet*. Men twijfelt echter, of deze lijst de goedkeuring des Konings zal erlangen.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik* hebben jongstl. Donderdag Metz bezocht, alwaar zij door den kommanderenden divisie-generaal en den prefect van het Moezel-departement zijn ontvangen. HH. KK. HH. hebben de gedenkteekenen en voornaamste inrigtingen der stad bezocht en zijn den volgenden dag vertrokken.

LEIDEN, 20 September.

Eergisteren morgen te 12 uur passeerde Z. K. H. de *Prins van Oranje*, vergezeld van zijnen gouverneur en medescholieren van het instituut van den heer dr. *de Raadt*, het Warmonder Hek, gebruikte aldaar het déjeuner, en vertrok te half twee uur om de Leeghwater in oogenschouw te gaan nemen.

HELLEVOETSLUIS, 20 September.

Heden namiddag arriveerde alhier van Soerabaya, het Engelsche fregatschip *Jacatra*, kapit. *Ayton*, waar aan boord de ekwipaadje op eenige weinige Engelschen na, uit Maleijers bestond, welke door den gezagvoerder in plaats van de weggeloopen matrozen, voor de terugreis op Java waren aangenomen.

Verwonderlijk is de vlugheid dezer menschen in het verrigten van het scheepswerk, kunnende zij daarin met de beste Hollandsche zeelieden wedijveren, terwijl twee hunner met de Engelsche taal bekend, de bevelen der stuurlieden vaardig aan hunne landgenooten overbrengen, zoowel in hunne taal als door het fluitje even als bij de marine hier te lande. Eenigen hunner zijn van hunne vrouwen vergezeld, welke in de kleeding daar te lande gebruikelijk zeer veel opzien baren.

UTRECHT, 19 September.

Gisteren morgen te negen uur is alhier in den ouderdom van 80 jaren overleden de weled. hoog geleerde heer dr. *J. J. Wolterbeek*, rustend hoogleeraar in de geneeskunde aan de Utrechtsche hoogeschool.

ASSEN, 21 September.

Den 19den dezer is voor de regtbank alhier behandeld de zaak van de overste schepper en schepperen van het Aduarder zijlvest tegen de gemeente Peize. Het zijlvest vordert zijlschot van het bestuur dier gemeente, wegens landen, onder die gemeente gelegen en waarvan zijlschot zou verschuldigd zijn. Het gemeentebestuur beweert voor het zijlschot niet aansprakelijk te zijn en niet verpligt te wezen, om voor het Aduarder zijlvest het zijlschot op te halen of te innen, 't geen de pligt was van het bestuur van het zijlvest zelf; ook had het gemeentebestuur zulks nimmer gedaan. Het O. M. zal over 4 weken conclusie nemen.

— Dezer dagen heeft alhier, op eene daartoe door het stedelijk bestuur aangewezen plaats buiten de stad en ten aanzien van de politie en eenige ingezetenen, eene proefneming plaats gehad met eene ijzeren brandwaarborgkast, vervaardigd door *G. A. Schmidt*, ijzersmid en slotenmaker te dezer stede. Nadat in deze kast vooraf o. a. eenige papieren van verschillende kwaliteit, waaronder ook zeer fijn, gelijk aan het gewone bankpapier, in de onderscheidene loketten was geborgen, werd dezelve aan eene sterke vuurproef onderworpen, door haar te midden van een brandstapel, bestaande uit 100 takkebossen en 800 lange turven, te plaatsen. Men mogt het er voor houden, dat zij daardoor aan de sterkste hitte werd blootgesteld, zoo zelfs, dat zij op enkele plaatsen gloeijend rood werd, en niettegenstaande bleek het na de wederopening, dat de papieren niets van hunne zelfstandigheid door schroeijing hadden verloren.

Het verdient vooral opmerking, in onderscheiding met vele andere, dat de wederopening der kast zonder slag of stoot konde geschieden, ten bewijze, dat zij in hare verschillende deelen niets was vertrokken, hetgeen anders ligtelijk het geval is.

Het kan gezegd worden, dat genoemde *Schmidt* in dat vak bijzonder ervaren is; zoo is dezer dagen door hem een slotwerk naar de tentoonstelling van bouwmaterialen te Amsterdam gezonden, dat, om deszelfs kunstmatige zamenstelling, aller aandacht verdient.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Donderdag den 22sten September.

Aanwezig: de heeren Slot, de Sitter, Trip, Lohman, Doornbosch, Upmeijer, Dommering, van Ittersum, Muller, de la Faille, Oudeman, Swaagman, Meijer, Quintus, Onnes, Roelfsema en Geertsema.

De voorzitter deelt mede, dat deze zitting belegd is om te raadplegen over het al of niet houden der aanstaande herfstkermis alhier. Meermalen reeds was dit een punt van overweging geweest bij het dagelijksch bestuur, doch had men zwarigheid gevonden, om misschien door een besluit tot het niet houden der kermis ontijdigen schrik te veroorzaken. Nu er echter onderscheidene adressen tegen het houden van de kermis zijn ingekomen, meenden burg. en weth. een besluit van den raad te moeten uitlokken; voor zich zelven achtten zij thans door den velen aandrang daartegen, het houden der kermis voor niet wenschelijk.

Hierop wordt voorlezing gedaan *a*) van een adres van practiserende geneesheeren dezer stad, d.d. 20 Sept., met dringend verzoek om de noodige maatregelen te nemen, dat de aanstaande kermis niet worde gehouden, daar zij eenstemmig van oordeel zijn, dat niets zoozeer kan aanleiding geven tot het uitbreken der cholera, dan juist eene kermis; *b*) van een adres van een zestigtal ingezetenen; *c*) van een brief van de plaatselijke geneeskundige commissie, insgelijks strekkende om de kermis niet te doen doorgaan; terwijl tevens de weder geconstitueerde commissie voor cholera-zieken de noodzakelijkheid van zulk een maatregel heeft te kennen gegeven.

De beraadslagingen hierover geopend zijnde, zegt de heer de la Faille vroeger wel aan deze zaak te hebben gedacht, maar daarover nog geen voorstel te hebben gedaan, omdat er toen nog alle reden was, om te hopen, dat de ziekte zich in dezen hoek niet zoude verspreiden. Deze hoop bestaat nog wel, maar toch heeft de cholera Rotterdam en een paar andere plaatsen van ons land bezocht en nu bestaat de vrees, dat, zoo die ziekte zich ook hier mogt verbreiden, ze dan erg zal worden. Spr. heeft voor de vrees twee redenen: 1) schijnt de cholera dit jaar zeer kwaadaardig en overeen te komen met die, welke in 1832 te Parijs heeft gewoed; het aantal dooden toch bedraagt meer dan de helft van de aangetasten, terwijl in vorige jaren alhier van de 100 gevallen slechts 40 doodelijk waren. De kwaadaardigheid der ziekte te Rotterdam blijkt ook uit den ongelukkigen afloop en den spoedig volgenden dood der aangetasten en nu vreest hij, dat zij hier even kwaadaardig zou worden. Dat die ziekte overigens in dit ver gevorderde jaargetijde nog kan komen, bewijzen de jaren 1832 en 1833, toen ze eerst in September en October verscheen.

Eene tweede reden, waarom spr. vreest, dat de cholera hier zeer kwaadaardig zou worden, ligt in den toestand der menschen, vooral van de geringere klasse, op welke toch die ziekte het zwaarste drukt; deze menschen zijn ontzenuwd door gebrek aan voedsel, vooral van vleesch, waarvan de prijs, ten gevolge van den vrijen uitvoer, zeer hoog is. Moge dit nu al op eene andere wijze kunnen worden verholpen, voor het oogenblik zal die toestand geen tegenstand kunnen bieden aan de ziekte. Komt daarbij nu de kermis dan weet men, dat deze aanleiding geeft tot afschuwelijke bacchanaliën, gelijk bij weet, dat in Utrecht, bij de laatste cholera, hebben plaats gehad. Hoezeer het hem dus leed doet, dat er niet eerder een voorstel is gedaan, bestaan er thans toch alle redenen, om gehoor te geven aan de ingekomen adressen en de kermis niet te doen plaats hebben.

De heer Meijer zou ook het voorstel van de adressanten toejuichen, wanneer het vroeger was geschied; thans zal het, vreest hij, aanleiding geven tot groote zwarigheden; het reglement op de kermis zegt, dat de opheffing 14 dagen van te voren moet geschieden.

De voorzitter antwoordt hierop, dat 14 dagen vóór de kermis, burg. en weth. alleen, volgens dat reglement, haar kunnen uitstellen. Hij herhaalt, dat het dagelijksch bestuur, in aanmerking nemende den schrik, die zulk een besluit zou veroorzaken en aan de andere zijde er tegen opziende om het vermaak van velen en de gelijke voordeelen af te snijden van diegenen, die in dezen duren tijd nog iets meenden te kunnen verdienen, zwarigheid gevonden had in het niet houden der kermis. Dat reglement ziet echter op gewone gevallen; het thans bestaande ongeval kon echter niet worden voorzien; nu zijn ook plotselinge maatregelen noodig en kan niet het genoegen van velen opwegen ook maar tegen een enkel menschenleven.

De heer Meijer heeft tegen de zaak zelve niets; na oplossing zijner bedenking heeft hij dan ook geen bezwaar.

De heer Upmeijer, die ook zeer voor dezen maatregel is, vraagt of de stad ook schadevergoeding moet geven aan hen, die eene plaats op de kermis besproken hebben.

De voorzitter gelooft, dat daartoe geene termen bestaan.

Het voorstel om een raadsbesluit te nemen, dat de najaarskermis niet zal worden gehouden, wordt hierop, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Verder kwam nog in behandeling eene voordragt van burg. en weth. aangaande de goedkeuring door Ged. Staten van de voorwaarden voor het leveren van gas aan partikulieren en corporatiën. Om moeijelijkheden te voorkomen waren burgemeester en weth. te rade geworden om, met intrekking van het vroeger besluit van den 16den Junij, op nieuw die voorwaarden vast te stellen, met bijvoeging bij art. 19 van deze woorden: „onverminderd de verpligting van den raad om in elk voorkomend geval voor het voeren van een regtsgeding de goedkeuring van Ged. Staten te vragen, ingevolge art. 194 *h* der gemeentewet."

Na een paar opmerkingen van de heeren Oudeman, de la Faille en Lohman, wordt daartoe besloten.

De korte notulen worden hierop gelezen, waarna deze zitting wordt opgeheven.

GRONINGEN, 22 September.

Uit de handelingen van den raad dezer gemeente, voorkomende in dit nommer, blijkt, dat in eene vergadering heden gehouden, door den raad is bepaald, dat, om overwegende redenen, te weten: de vrees voor het uitbreken der cholera, waarvan wij tot dus verre gelukkig zijn bevrijd gebleven, de aanstaande herfstkermis alhier niet zal worden gehouden.

(Ook te *Zaandam*, *Kralingen*, *Zalt-Bommel* en *Leersum* (bij Amerongen) zal dit jaar de kermis niet worden gehouden, als voorzorgs-maatregel tegen de cholera.

Ook is door het bestuur van de Hollandsche maatschappij van landbouw berigt, dat, om de tijdsomstandigheden, de algemeene vergadering en tentoonstelling te Dordrecht, tot nadere kennisgeving wordt uitgesteld.)

Met het oog op de mogelijkheid van het uitbarsten der cholera, heeft de minister van justitie de betrokken commissiën van administratiën over de gevangenissen herinnerd aan de in 1848 ter zake gegevene voorschriften, en bij vernieuwing aanbevolen, om het drinkwater der gevangenen meermalen te ververschen, en zoo min mogelijk gebruik te maken van voedsel, hetgeen lang aan de lucht blootgesteld is geweest.

— Het adres van handwerks- en arbeidslieden hier ter stede, 't welk men voornemens is aan Zijne Majesteit in te dienen, ten einde zoo mogelijk verligting in de tegenwoordige drukkende tijdsomstandigheden te zien aanbrengen, — vindt, zoo als te verwachten was, eenen gereeden bijval en telt reeds gedurende de weinige dagen dat het ter teekening ligt, een aantal van *zeshonderd* onderteekenaren.

— Gisteren zijn door de regtbank alhier wederom vijf personen veroordeeld, ieder in eene geldboete van *f* 10 en in de kosten, wegens overtreding der wet op den herijk van maten en gewigten.

— Heden morgen zijn door dezelfde regtbank veroordeeld drie personen, ieder in eene boete van honderd gulden en bij onvermogen om deze te betalen, tot gevangenisstraf voor den tijd van twee maanden en in de kosten, en wel omdat deze personen eene getuigenis hadden afgelegd, — ten gevolge waarvan door den burgemeester dezer stad een attest is afgegeven voor een' persoon, die zich als plaatsvervanger voor de nationale militie had aangeboden, — welke getuigenis is bevonden niet overeenkomstig de waarheid te zijn.

— Gisteren is aan onze hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Regten de heer J. E. C. de Boer Mazier, van Zwolle, na het verdedigen van *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— Op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken, van den 15den dezer, heeft Z. M. goedgevonden, de bij besluit van den 8sten October 1850 benoemde commissie tot nader onderzoek ten aanzien van de doelmatigheid en uitvoerbaarheid der indijking en droogmaking van de *Lauwerzee* te ontbinden, en mitsdien de leden dier commissie eervol te ontslaan, onder dankbetuiging voor hunne bewezen diensten.

— Z. M. heeft benoemd tot commissaris van politie te Rotterdam, mr. C. Cardinaal, thans commissaris van politie alhier.

— Bij besluit van den 17den dezer, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen aan den heer W. A. Bruining, uit de betrekking van lid der directie van het Tienkarspelen Zijlvest, provincie Groningen, en te benoemen tot volmagt in het dijkregt van Wierum en de Hooge en Lage Paddepoelen, den heer J. Aalfs.

— Uit het verslag van de zitting van den gemeenteraad te *Dordrecht*, van Maandag l.l., zien wij, dat bij den raad ingekomen is eene missive van den heer Jurling, vragende zijn eervol ontslag als Fransch kostschoolhouder, ten gevolge zijner benoeming als hoofdonderwijzer aan de landhuishoudkundige school te Haren.

— Eergisteren heeft te *Winschoten* plaats gehad de stemming voor vijf leden voor de aldaar te vestigen kamer van koophandel. Er waren ingekomen 48 stembiljetten, waarvan de heeren mr. B. Haitzema Viëtor 27 en J. van Mekeren 25 stemmen hebben bekomen, zoodat deze tot leden der kamer zijn gekozen; voor de *drie* ontbrekende leden zal worden herstemd tusschen de heeren G. F. Funt, H. Roelfsema, E. Post, H.z., B. Ebens, A. Koops en C. H. Smith.

— Uit *Delfzijl* meldt men ons van den 21sten het volgende: „Met genoegen merkt men op, dat hier in korten tijd eene groote menigte schapen, voornamelijk van Emden en omstreken, zijn aangevoerd geworden; nog dagelijks ziet men honderden per stoomboot aangevoerd, door de straten drijven. Wenschelijk is het voorzeker voor de arbeidende klasse, dat door dezen invoer eene vermindering in den prijs van het schapenvleesch moge ontstaan, waardoor de arbeidende man moge in staat worden gesteld, om zich bij gebreke van eenig ander vleesch of spek, somwijlen toch eens op een stukje schapenvleesch te mogen vergasten."

— Een 2jarig dochtertje van Buwalda, taander en zeilmaker bij het benedenste verlaat te *Veendam*, was Maandag voormiddag achter de behuizing te spelen. De moeder verliet voor een oogenblik het kind, en bij de terugkomst was het kind er niet meer. Dadelijk zocht de moeder, en vond het onderste boven in den daarbij gelegen sloot, waaruit zij het levenloos ophaalde.

— Men berigt ons uit *Termunterzijl*, van den 19den, dat aldaar zeker bejaard landbouwer G. J. T. sedert den 16den werd vermist, zoodat het zeer te duchten was dat hem een ongeluk overgekomen zou zijn. Dit werd dan ook maar al te zeer bewaarheid, daar het lijk heden bij de in aanbouw zijnde Wartummerklapbrug in het water is gevonden. De grijsaard in den laten avond van dien dag willende huiswaarts keeren, nam zijnen weg, hoe gevaarlijk ook, waarschijnlijk over die klapbrug, hoewel de passagie slechts door eenige losse planken was mogelijk gemaakt; zoodat hij van die planken in het water schijnt te zijn gestort en zoo den dood heeft gevonden.

— Aan de harddraverij met paard en chais, die van wege den kastelein J. O. Bronsema, te *Farmsum*, den 16den werd gehouden, namen acht paarden deel. De prijs, bestaande in een fraai zilveren tabaks-komfoor, werd eindelijk behaald door den zwarten, langstaarten ruin *Jan*, toebehoorende aan den heer K. Doornbos, te Uitwierda, terwijl de premie, een zilveren cigaarkoker, is toegewezen aan de bruine merrie *Witvoet* van den heer B. J. Boelens, te Siddeburen; beide paarden werden door de eigenaars zelven bereden.

— Onder begunstiging van het schoonste weder, had Dingsdag te *Nieuwolda* de aangekondigde harddraverij plaats. De directie tot dit volksvermaak had het genoegen, dat er vijftien paarden, en daaronder schoone en gunstig bekende harddravers, tot den wedstrijd werden aangegeven. Bij een' zeer ordelijken en geregelden afloop, deden allen hun best om prijs of premie te winnen; welke eindelijk behaald werden, de prijs, zijnde een brillante zilveren tabakspot, door de zwarte merrie genoemd *Jansje*, van den heer J.

W. Wolters, te Zuidwolde, door den eigenaar bereden; en de premie, een dito tabakskomfoor, door de zwarte, witvoet merrie genoemd *de Nette*, van den heer B. L. Klamer, te Oldekerk, bereden door L. Klamer. — Na afloop der harddraverij begaf zich de talrijke, ook van elders opgekomen menigte, naar de logementen in het dorp, en bleef daar in gulle vrolijkheid het overige gedeelte van den avond bijeen.

— Te *Bergum* had den 20sten de jaarlijksche harddraverij plaats, waartoe 14 paarden, alle met roem bekende harddravers, tot mededinging waren opgekomen. De prijs, zijnde twee extra zware zilveren kandelaars, werd behaald door *de Procureur*, van den heer J. S. Havinga Oortwijn, te Groningen, bereden door R. Boersema. De premie, een zwaar zilveren inktoestel, door *David*, van den heer J. van den Broeke te Amsterdam, bereden door P. de Boer.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft bekend gemaakt, dat het werk, bevattende „de uitkomsten der derde tienjarige volkstelling in het koningrijk der Nederlanden op den 19den November 1849," thans *geheel is afgedrukt* en bij den boekhandelaar A. J. van Weelden, te 's Gravenhage, zoo mede door diens tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des rijks verkrijgbaar is gesteld, terwijl de prijs is bepaald voor het geheele werk op *f* 10, en voor een deel van het werk, eene provincie afzonderlijk of het algemeen overzigt met den algemeenen titel betreffende, op 1½ cents per bladzijde druks.

— Men berigt uit *Steenwijk*, dat Feikje Piest, die als doofstomme uit het instituut te Groningen met vacantie bij hare ouders was, van wie in het laatste verslag van dat instituut loffelijk melding is gemaakt, en die voor eenige weken door eenen beladenen wagen op den straatweg ongeveer bij de woning van hare ouders te Onno, gemeente Steenwijkerwold, overreden was, gisteren middag aan de gevolgen daarvan bezweken is.

— Verleden Maandag ontstond in de behuizing van Willem Eilert te *Eexterveen*, gem. Anlo, plotseling brand. Er was aan geen blusschen te denken; want konden de vlammen ook nog bedwongen worden, er waren geene helpers: ieder was aan den arbeid. Treurig voor de vlijtige bewoners, bij hunne komst hunne woning in asch te vinden, te meer daar noch de bewoning, noch de inboedel was verwaarborgd en bijna alles verbrand is.

— Uit *Ter Apel* wordt ons gemeld, dat door de jury te Osnabrück is ter dood veroordeeld J. B. Robben, bijgenaamd dokter Berend, van Ruitenbroek, wegens herhaalde brandstichtingen aan zijn eigen huis, en wel in de jaren 1832, 37, 45, 49, 50 en nu laatstelijk in den nacht van den 8sten op 9den Januarij van dit jaar. Genoemde persoon heeft echter den 15den dezer, door ophanging in de gevangenis, een einde gemaakt aan zijn zondig leven.

— Naar wij uit de *N. Rott. Ct.* vernemen, circuleert bij den handel een adres aan den minister van financiën, hetwelk bereids door de voornaamste reeders en handelaars van Amsterdam en Rotterdam geteekend is, en ook aan die der andere zeesteden van ons land, ter ondersteuning zal worden aangeboden. Dit adres is hoofdzakelijk van den volgenden inhoud:

Adressanten (kooplieden, eigenaars van schepen of boekhouders van hier te lande gevestigde reederijen) vangen aan met het oog des ministers te vestigen op de noodzakelijkheid die er voor een handeldrijvend land in gelegen is, om zich in het algemeen genomen op een terrein te plaatsen, dat de concurrentie met andere handeldrijvende volken mogelijk maakt. Van daar, dat de Europesche havens wedijveren, om zich, door het verligten van de kosten die den handel drukken, bij den handel de preferentie te verzekeren. De regten, die onze scheepvaart drukken, gevoegd bij de ligging onzer havens, veroorzaken hoogere en den handel meer belemmerende kosten, dan in andere havens van het vasteland van Europa en zeer zeker meer dan in die zeeplaatsen, welke onmiddellijk met onze havens concurreren.

Reeds in Julij 1849 is die stand van zaken door een tal van Amsterdamsche belanghebbenden ter kennis der hooge regering gebragt, blijkende uit de toen overgelegde bescheiden, o. a., dat de kosten, die op een in- en uitgaand schip van 500 ton drukken, bedragen: te Bremen *f* 426, Hamburg *f* 560, Antwerpen *f* 975 en te Amsterdam *f* 1446.25, welke ongunstige verhouding in hooge mate te wijten is aan de kosten, die ten voordeele van het land geheven worden. Sedert heeft de regering de loods- en de kanaalgelden verminderd, doch het grootste bezwaar is gelegen in het dusgenaamde last- of tonnegeld.

.... De groothandel wordt daardoor belemmerd, en de arbeidende klasse en de algemeene welvaart lijdt er door, vooral wanneer men bedenkt, welk vertier ontstaat door het behandelen en verwerken van overzeesche ladingen en door de weder uitrusting van hier te lande binnenvallende schepen.

Bovendien geeft het tonnegeld elders, tot nadeel der Nederlandsche scheepvaart, tot retorsie-maatregelen aanleiding, die bepaald op de kleine vaart drukken, b. v. op de Nederlandsche vaart op Bordeaux, die steeds lijdt onder een vatgeld, dat, bij wijze van represaille, in de Fransche haven wordt geheven. Hier de belasting afgeschaft wordende, zoude zulks ook elders tot opheffing der retorsie-maatregelen leiden. De groote vaart ondervindt niet minder het bezwarende der belasting; een schip van 600 ton b. v., dat voortdurend in de vaart is en geacht wordt jaarlijks eene transatlantische reis te doen, betaalt niet minder dan *f* 610.20, onverschillig of de resultaten voor den belanghebbende gunstig of ongunstig waren.

Dagelijks ziet men in andere havens de kosten verminderen, die den handel drukken en belemmeren; onlangs deed zulks nog Hamburg. Daarbij verkeeren de financiën van ons land in een' gunstigen toestand. Uit hoofde van een en ander, verzoeken adressanten eerbiedig doch met nadruk, dat de nijverheid zal worden ontlast van een drukkend bezwaar, hetwelk den handel met eene verlegging naar elders bedreigt en de scheepvaart belemmert. — en gevolgelijk: „dat zal worden besloten tot afschaffing van het last- of tonnegeld."

— Blijkens een, onder dagteekening van den 9den September j.l., van Z. M. consul-generaal te Bergen, in Noorwegen, ontvangen berigt, was de nieuwe vangst van stokvisch alstoen geheel aangekomen, zijnde de hoeveelheid aanzienlijker dan het vorige jaar, doch de hoedanigheid niet zoo goed, aangezien dezelve grootendeels inwendig niet geheel gezond is. De prijzen zijn matig: men koopt Hollandsche sortering tot 71 sh. en de sortering voor de Middellandsche zee tot 68 sh. per waag; bruine traan geldt spd. 14, en blanke dito spd. 15 per ton; de vraag naar medicijntraan is lang zoo aanmerkelijk niet als verleden jaar. De stokvisch vindt veel aftrek naar Nederland en België, maar minder naar de Middellandsche zee dan vorige jaren.

De vrachten te Bergen waren wat hooger, doch niet in verhouding tot de Oostzee-vrachten of tot de vrachten in de Middellandsche- en Zwarte-zeeën. Er werd besteed 50 cents Hollandsch per waag visch naar Nederland en 50 à 60 cents naar de Middellandsche zee en de Golf van Venetië.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op den 18den September: 66 cholera-lijders, 14 herstelden en 31 overledenen.

Op den 19den September: 52 cholera-lijders, 15 herstelden en 37 overledenen.

Op den 20sten September: 47 lijders, 23 herstelden en 36 overledenen.

— Nadat reeds in het naburig Nieuwenhoorn zich een paar gevallen der Aziatische cholera, waarvan een doodelijk, hadden voorgedaan, hebben nu ook te Hellevoetsluis de eerste verschijnselen der ziekte zich geopenbaard, en wel aan boord van het ter reede liggende en naar Londen bestemde fregatschip *Samarang*, kapit. *Immink*, waar aan boord eenige matrozen door die ziekte zijn aangetast, waarvan er reeds een is overleden.

— Te Gouda breidt zich de ziekte tot dus verre gelukkig nog slechts weinig uit.

— Van den 16den op den 17den dezer zijn te Berlijn 41 personen door de cholera aangetast en 22 overleden.

Een nieuwe reuzen slinger-plant, *Wislaria Conseguana*, is van China naar Engeland overgebragt en op het landgoed van den graaf van Lindsay te Uffington-house, te zien. De bladen van die plant bedekken het geheele huis van 2 verdiepingen, tot aan de schoorsteenen. De takken loopen niet minder dan 110 voeten uit elkander; duizenden helder blaauwe bloemen, ieder 10 à 12 voeten lang, hangen als druiventrossen tusschen de licht groene bladeren, en leveren een prachtig gezigt op.

Eene treurige waarheid, en niet enkel voor Engeland.

Vele plaatselijke besturen in Engeland beginnen thans maatregelen te nemen tot betere zuivering der straten, tot sluiting van ongezonde woningen, tot wering van schadelijke eetwaren enz. De *Times* klaagt met verontwaardiging, dat er eene nieuwe plaag noodig is geweest om tot zoodanige altijd heilzame maatregelen te doen overgaan, en dat de cholera thans de meeste plaatsen nog even onvoorbereid op hare komst vindt, als bij hare vroegere verschijningen in 1849 en in 1851.

De commissie uit den senaat der Vereenigde Staten, welke benoemd is tot het onderzoek der ingekomene voorstellen om, tot vermijding van oorlog en bewaring van den vrede, een stelsel van scheidsgerigt tusschen de verschillende Christelijke staten in te voeren, drukt zich op de volgende wijze over de uitgaven voor het militaire wezen uit. „De commissie heeft uit een statistiek berigt gezien, dat de jaarlijksche som, welke de volken van Europa tot onderhoud hunner militaire inrigtingen bezwaart, niet minder dan 500 mill. dollars, en tot betaling der renten hunner nationale schulden niet minder dan 300 mill. dollars bedraagt. Volgens het gevoelen der commissie, worden deze opgaven volkomen bevestigd door de feiten, die zij onderzocht heeft. Het is eene verschrikkelijke gedachte, dat de arbeidende en producerende klasse jaarlijks met eene belasting tot beloop van 800 mill. dollars bezwaard wordt, om de renten der oorlogsschulden te betalen en millioenen hunner medemenschen te onderhouden, die, aan landbouw, handel en handwerk ontrukt, zich gereed houden, om elkander in oorlogstijden om te brengen. Onze eigene nationale schuld, welke bijna geheel een gevolg van den oorlog is, en de kosten van ons leger en onze zeemagt voor een éénig jaar zouden toereikend zijn, om eenen spoorweg van de Missisippi tot San Francisco in Californië aan te leggen, tegen 35,000 dollars de Engelsche mijl. De reeds vermelde daadzaken en betrekkingen zijn genoeg, om te bewijzen, wat de menschheid, door het gebruiken van arbeid en geld tot oorlog, verloren heeft. Ware die arbeid en dat geld, op deze wijze gebezigd om volken ongelukkig te maken, besteed, om wegen aan te leggen, kanalen te graven, telegrafen op te rigten, steden met drinkwater te voorzien, kerken en scholen te bouwen, boeken en toestellen aan te schaffen en leermeesters voor het onderwijs der jeugd te bezoldigen, — ware die arbeid en dat geld gebruikt voor de physische, intellectuële en morele veredeling der menschheid, zoo zoude er een zegen uit zijn voortgekomen, als geene verbeelding bevatten kan."

Men houdt zich te New-York ijverig bezig met den ijzeren spoorweg die naar de Stille Zee moet leiden. Alle moeijelijkheden schijnen uit den weg geruimd te zijn en daar die spoorweg een' onoverzienbaren invloed moet uitoefenen op den handelstoestand der beschaafde wereld, zullen eenige bijzonderheden over dien weg met belangstelling vernomen worden.

Sedert lang achtte men dezen weg om naar Indië te komen uitvoerbaar. In 1680 trok de onverschrokken *Lasalle* de Missisipi over en trachtte de Stille Zee te bereiken; hij mogt niet slagen en vond den dood in zijne reusachtige onderneming. Eenige jaren geleden was men weder bedacht om eenen weg door Amerika te openen en er eene ijzerbaan aan te leggen. Dit plan vond vele voorstanders; het laatste congres kende eene som van 100,000 p. st. toe voor de werkzaamheden van het bepalen der rigting, die ten noorden door de Engelsche bezittingen en ten zuiden door Mexico loopen, na de Vereenigde Staten te hebben doorsneden.

De gouverneur *Stewens* werd met het beleid des werks belast. Hij is een man van erkende verdiensten en uitgebreide kunde. Den 1sten Mei was hij te St. Paul op het grondgebied van Minesotu gekomen, aan het hoofd van een aantal geleerden en ingenieurs, die overvloedig van de noodige werktuigen voorzien waren.

Blijkens zijn rapport is het daarstellen van den spoorweg zeer wel uitvoerbaar. Ten westen van St. Paul zou de lijn, over een' afstand van 200 mijlen, loopen langs eenen grond, die ruimschoots van houtgewas voorzien is, door een aantal kleine stroomen bespoeld wordt en waar de grond rotsachtig is, al hetwelk zeer wenschelijk is voor den aanleg van spoorwegen. Van daar zou de lijn het rotsgebergte bereiken en aan gene zijde van dat gebergte zouden twee wegen gekozen kunnen worden, de een aanvangende te Pujet's-Sound, de ander op de rivier Colombia uitloopende.

Al werd de door den heer *Stewens* aangegevene rigting niet gevolgd, de werkzaamheden, welke hij ondernomen heeft, zijn reeds van zeer groot nut geweest voor de wetenschap en de aardrijkskunde. De landen, welke hij onderzocht heeft, zijn dezulken, die het best geschikt zijn voor de volkplanters van het noorden van Europa, die zeer beducht zijn voor de verzwakkende luchtgesteldheid van Afrika. Al de Zweden, Noorwegers, Duitschers, Schotten enz. die te New-York aankomen, zetten bijna onmiddellijk de reis naar het Westen voort.

Naarmate men die landen beter leerde kennen, werden zij door de uit het noorden komende volkplanters onderzocht. De werkzaamheden van den heer *Stewens* en het verslag zijner ontdekkingen zullen eene groote vlugt aan de landverhuizing geven en die landstreken zullen in zeer korten tijd bevolkt zijn. De nieuwe staat zal den naam van Oregon dragen.

De hier besproken weg zal 100 millioen p. st. kosten; doch de opbrengsten zullen onberekenbaar zijn. Door dien weg zal de reis van New-York naar Canton in twintig dagen afgelegd kunnen worden.

De Keizer van Rusland heeft onlangs voor eene som van 150,000 zilveren roebels (ongeveer *f* 300,000) de beroemde verzameling van prof. *Pogodin*, bekend onder den naam van *Russische oudheidskamer*, ten behoeve van den staat aangekocht.

Deze verzameling van nationale antiquiteiten wordt voor de grootste gehouden, welke immer door een' bijzonder' persoon is bijeengebragt. Behalve 2000 handschriften, waarvan 75 op parkement, en ongeveer 800 oude Sclavische incunabulen van godsdienstigen inhoud, bevat zij een aanzienlijk getal autographen van leden van het huis der Czaren; nagenoeg 5000 oorspronkelijke oorkonden en regterlijke akten; eene menigte brieven en papieren, welke vroeger in het bezit waren der uitmuntendste Russische staatslieden, geleerden en schrijvers; 200 geschilderde en 400 gegoten heiligenbeelden; meer dan 600 zilveren en koperen crucifiksen; bijna 2000 munten en penningen; voorts zegels, wapens, antieke sieraden, portretten, afdrukken, schilderwerken op bast van lindenboomen, enz.

Bijzonder merkwaardig zijn in de afdeeling der handschriften en drukwerken vele éénige exemplaren; eene groote reeks theologische werken, uit de vroegste tijden (XIde eeuw en volgende) van het Christendom in Rusland; eene verzameling van drukken uit Venetië, de volledigste in Rusland, zoo niet in Europa, even als verscheidene andere, den bibliographen nog geheel onbekende werken, te Lemberg en te Wilna gedrukt. Hetgeen echter, vooral voor de Russen, aan deze Pogodinsche verzameling de hoogste waarde geeft, bestaat hierin, dat ieder voorwerp aan een meer of minder belangrijk historisch feit herinnert, of op eenigerhande wijze met de Russische geschiedenis in verband staat; dat bijna elk stuk een schitterend oogenblik uit de nationale geschiedenis vertegenwoordigt. Zoo leveren de brieven en autographen van *Peter den Grooten* en der uitvoerders zijner plannen, van *Lefort*, vorst *Dolgoruki*, van de graven *Golowkin* en *Golowin* en van vorst *Menzikof*, een sprekend beeld van dien tijd der hervormingen. Van de overwinningen der Russische wapenen aan gene zijde van den Donau, in Taurien, aan de Rimnik en bij Tschesme, tegen het einde der vorige eeuw, spreken de brieven en papieren der Keizerin *Catharina II* en van hare veldheeren. Het mes van *Iwan Nikititsch Gomanow*, het drinkglas van den patriarch *Philaretus*, de kleine spiegel van den patriarch *Nikon* herinneren aan den samvader der thans bloeijende dynastie der *Romanow's*.

Kerk- en Schoolnieuws.

Tot herder en leeraar te Bellingewolde is beroepen ds. *A. ten Oever*, thans predikant te Gasselternieveen.

– Door predikanten en ouderlingen der Nederd. Hervormde gemeente, is ter vervulling der vacature van eene predikantsplaats, veroorzaakt door het emeritaat van den weleerw. heer dr. *D. H. Wildschut*, de navolgende nominatie uitgebragt:

Zestal: Ds. *Uden Masman*, pred. te Meppel; ds. *Witkop*, pred. te Zutphen; ds. *Fruin*, pred. te Dordrecht; ds. *von Baumhauer*, litt. en theol. doct. en pred. te Geervliet; ds. *Stricker*, theol. doct. en pred. te Dordrecht; ds. *de Keyser*, pred. te Arnhem, met het lot tegen ds. *Begemann*, pred. te Gouda.

Drietal: Ds. *Uden Masman*, ds. *Stricker*, theol. doct. en pred.; ds. *de Keyser* met het lot tegen ds. *Witkop*.

Wijk (bij Heusden), 15 September. De weleerwaarde heer *W. Zegers*, *J.z.*, predikant bij de Hervormde gemeente alhier, heeft een beroep ontvangen naar St. Jansga en Delfstrahuizen in Vriesland (klassis Heerenveen).

– Ds. *Kuiper*, te Koevorden, heeft voor de beroeping der Chr. Afgesch. gemeente te Genemuiden bedankt.

— Te Oppenhuizen is beroepen de weleerw. heer *J. Krull*, kand. bij het prov. kerkb. van Friesland, door wien deze beroeping is aangenomen.

– Ds. *Luning Speckman*, pred. te Bergum, heeft de beroeping naar Lippenhuizen aangenomen.

Dwingelo, 18 Sept. Uit het vijftal sollicitanten naar den post van onderwijzer in de bijschool te Lhee, onder deze gemeente, is door bevoegden gekozen *J. Jansen*, hebbende den derden rang, tot dusverre ondermeester te Ruinen. De benoemde heeft zijne betrekking reeds aanvaard.

INGEZONDEN STUKKEN.

Antwoord van den schrijver van het stuk over de openbare les in de gymnastie op de, naar aanleiding van dat stuk, in het vorig no. geplaatste vragen.

Even als de vrager zal ik het bejammeren indien men de uitgebreide ruimte achter de Akademie Minerva gelegen, en waarvan nu een deel gebruikt wordt voor de zoo nuttige en bloeijende normaalschool der gymnastie, waartoe die gelegenheid zoo bij uitstek geschikt is, afstaat tot de oprigting eener societeit. Niet alleen echter om 't missen van dien grond, die misschien in verschillende gevallen der stad te stade zou kunnen komen, maar vooral daarom ook zoude ik het bejammeren, omdat men, gesteld ook dat er voor de school der gymnastie eene andere, even geschikte gelegenheid werd gevonden, daardoor aanleiding zoude geven, dat een fraai, geheel nieuw op te rigten gebouw achter andere min sierlijke gebouwen zoude geplaatst worden, zoodat men de geheele stad, met al hare straten en gangen konde doorloopen, zonder 't gebouw te vinden, dat, zooals te verwachten is, de grootste en schoonste zaal van geheel Groningen zal bevatten. Ook met ons vorige Museum van Natuurlijke Historie was dit het geval en heeft men in den laatsten tijd veel gedaan om onze stad te verfraaijen, waarvoor de regering alle lof verdient, 't is te hopen dat zij en het provinciaal bestuur, nu ook zullen helpen voorkomen dat men geene dwaasheden bega, waarover vreemdelingen den spot met ons zouden drijven. Ware het mogelijk om voor de Akademie Minerva eene andere, niet minder geschikte gelegenheid te vinden, even als voor de normaalschool der gymnastie, en kon men deze gebouwen aan het bestuur der societeit de Harmonie afstaan, en wil deze er een flink gebouw plaatsen met een behoorlijk plein er voor, waartoe de gelegenheid dan niet ongeschikt zoude zijn, wij zullen er vrede mede hebben. Maar de hand te leenen dat er geheel achteraf een societeitsgebouw worde opgerigt met verwijzing op de toekomst of er een behoorlijke ingang voor zal kunnen komen, dat ligt afhangt of men voor of na eenige kleinere gebouwen aan de straat zal kunnen aankoopen, waarlijk dat zoude te bejammeren zijn. Men zoude te Utrecht het sierlijke gebouw van kunsten en wetenschappen, dat nu onlangs zelfs de Koninklijke goedkeuring wegdroeg, te Zwolle het *Odéon* of te Arnhem het gebouw *Musis Sacrum* bezoekende, om van zoovele andere prachtige en fraai geplaatste gebouwen in onze voornaamste steden niet te spreken, het niet durven wagen zich Groninger te noemen, uit vrees dat onze goede smaak betwijfeld mogt worden. Of heeft men deze en zoovele andere soortgelijke gebouwen misschien niet met genoegen uit- en inwendig beschouwd? Dit mogen wij echter niet denken, daar er in den jongsten tijd ook door Groningers van de in zoo vele opzigten verbeterde gelegenheden om te reizen, zoo wij meenen, nog al gebruik gemaakt is en ook dit reeds een bewijs is dat Groningens ingezetenen niet van smaak misdeeld zijn.

KERKGEZANG.

Het vergelijkend examen van schoolonderwijzers te 't Zandt heeft plaats gehad. Ook het vergelijkend examen van organisten aldaar. De heer T., een beroemd liefhebber der muzijk, is examinator geweest in het laatste vak. Wij zijn bij het examen tegenwoordig geweest en onze eerste gedachte na afloop daarvan was: hoe zal de heer examinator eene *vergelijking* maken tusschen zoo verschillende bekwaamheden, ja sommigen, naar hunne gegevene proeven onbekwaam. De oplossing van dit vraagstuk begeeren wij evenwel niet te weten. Wij laten dit gaarne aan de stembevoegden over. Door dit examen echter hebben wij gezien, dat de stembevoegden van 't Zandt er belang in stelden dat de adspirant-organisten goed werden geëxamineerd, met insigt zonder twijfel om er een goed organist aan te stellen. Zoo lang er evenwel zoo weinig goede aankomende organisten gevonden worden, gelukt het niet altijd. De aanstaande benoeming te 't Zandt zal, zoo als wij vernemen, daarvan wederom een voorbeeld zijn. De gemeenten willen wel goede organisten; zij beklagen zich later dikwijls, dat er in der tijd onbekwame zijn aangesteld en nog zijn er zoovele voorbeelden van groote onbekwaamheid, zoo wel in de uitvoering van orgelmuzijk als in het choraal in registratie van het orgel. Er zijn er misschien enkelen, die hetgeen zij moeten spelen, door een ander zoo eenvoudig mogelijk opgesteld, zoo eenvoudig mogelijk voordragen. Wij prijzen in dezen hunne wijsheid, maar niet hunne bekwaamheid. Zou men hem om zijne bekwaamheid kunnen prijzen, die als leeraar optredende, de leerrede van een' ander enz. enz., alles zoo eenvoudig mogelijk voorleest?

Zoude er door het bestuur van het Nederlandsch Hervormd kerkgenootschap, waartoe de meeste onderwijzers-organisten behooren, niet kunnen worden gezorgd, dat vervolgens onbekwame organisten geene aanstelling als zoodanig erlangden? Dikwijls wordt deze vraag gedaan door de beminnaars van de schoone en verhevene kerkmuzijk.

De synode van genoemd kerkgenootschap, van wie deze eischen, voorstellen of bepalingen moeten uitgaan, meenen wij, is waarschijnlijk óf nog niet op het denkbeeld *daarvan* gekomen óf andere *gewigtiger* bezigheden hebben haar verhinderd daaraan de hand te slaan. Wij twijfelen echter niet aan hare belangstelling in dit gedeelte van de openbare godsdienstoefening.

Daar de synode het plan heeft gevormd om den bundel der Evangelische gezangen te vermeerderen, meenen wij zoo vrij te mogen zijn ook eens de aandacht te mogen vestigen op de uitvoering dezer schoone gezangen. De vermeerdering van den bundel zal toch, twijfelen wij niet, dienen tot stichting, tot opbouwing van een' christelijken zin, door opluistering der godsdienstplegtigheden, waaronder het gezang eene zoo hooge plaats verdient. Maar wat helpt daartoe de vermeerdering van gezangen, wanneer de uitvoering *slecht* is, of bedorven wordt door orgelspel?

Wenschelijk is het derhalve, en voor de kunst, en voor de gemeenten, waarvan velen het ambt van organist nog al goed bezoldigen, dat er bepalingen worden gemaakt, dat de aankomende organisten, alvorens zij aan een vergelijkend examen konden deelnemen, door het afleggen van een examen voor eene bekwame commissie van hunne genoegzame bekwaamheden blijken gaven en daaromtrent het noodige bewijsschrift erlangden. De meer bekwamen behoefden dan niet te ondervinden dat *zeer* onbekwamen hun voorgingen in het ontvangen van eene aanstelling, het examen kon meer *vergelijkend* worden afgenomen, de gemeenten, vooral de liefhebbers van de muzijk, zouden meer genoegen smaken en bovenal de uitvoering van het godsdienstig gezang zoude er aanmerkelijk bij winnen.

Overzigt.

Allezins lofwaardig zijn voorzeker de maatregelen te noemen, die door de regering thans genomen worden, om zoo veel mogelijk de noodzakelijke zindelijkheid te bevorderen, in een' tijd dat die zoo gevreesde ziekte ook ons weder zoude kunnen bezoeken. Wij hopen en vertrouwen ook op de beste gevolgen daarvan. Maar zou er nog niet meer gedaan kunnen worden? 't Is toch niet te ontkennen, dat als men 's heeren straten en pleinen hier en daar doorkruist, er soms nog al wat aan de noodige reinheid ontbreekt, en dat er nog menschen gevonden worden, die zich niet ontzien, op sommige plaatsen vuilnishoopen op te slaan, soms misschien uit gebrek aan vuilnisbakken of secreten, soms misschien ook om die niet vuil te maken, of om er zelve geen' last van te hebben, en waar zij alzoo tot groote ergernis der belendende bewoners en voorbijgangers verstrekken, maar ook wegens de onzuivere uitwasemingen, zeker niet kunnen dienen om de zindelijkheid, en met deze de gezondheid te bevorderen. Wij vertrouwen, dat deze aanduiding voldoende zal zijn, om daarop nu meer dan ooit het oog en de aandacht te vestigen.

Een Inwoner van Groningen.

Waarschuwing.

Daar het bekend is, dat het eerste regenwater dat na eene meer of minder aanhoudende droogte langs de daken en goten loopt, voor de gezondheid nadeelig is, meen ik daarop thans de aandacht te moeten vestigen, en aanbevelen, de naar de vergaarbakken loopende pijpen even uit te nemen, en zoo het eerste vallend water te laten loopen, om de pijpen daarna dadelijk weder in te steken.

S.

Groningen, 21 Setember 1853.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van Bolhuis Hoitsema.

Rogge: N. Overm., Zeeuws. en Vlaams. 25 cents hooger, f 8.75 f 9,75; andere soorten ook hooger; in entr. 146 ℔ Odessa f 255; 145 ℔ Eupatoria f 250; 141 ℔ Oude Arch. f 235; in cons. 152 ℔ Frans. f 270; 144 ℔ dito f 250, f 260; 145 ℔ Eupatoria 255; 142 ℔ Jar. Arch. f 250. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 6,20 a f 6,70; dito Zomer f 5,90 a f 6,30. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 3,25 a f 4,50; dito Lange f 2,90 f 3,50. — Boekweit, op 140 ℔: N. Noordbrab. f 215, f 218; dito Rijn f 215; grove Fransche f 180, f 185, f 190. — Erwten: Zeeuws. Groene f 8,50 a f 9,50; Groote dito f 10 a f 11,25; dito Witte f 8 a f 9. — Boonen: N. Zeeuws. en Walch Bruine f 11,50 f 14; dito Paardenboonen f 7 a f 7,50. — Koolzaad: Zeeuwsch gestort 66 p. vl.; dito in zakken 65 p. vl.; Vlaamsch gestort 67 p. vl.; Flakkeesch in zakken 64 p. vl.

AMSTERDAM, 19 *September*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche f 46 à f 48, Kuinder f 43 à f 45, Kamper f 44 à f 46, Deventer f 36 à f 41, Zwolsche f 38 à f 43.

AMSTERDAM, 21 *September*. Heden verkocht van Tarwe 130 ℔ b. Poolsche f 430; 127 ℔ dito f 410, f 415; 126 ℔ Holsteins. f 380 aan de Zaan; 128 ℔ b. Pools. f 412; 129 ℔ dito f 416. — Rogge: 120, 122 ℔ Odessa f 250, f 256; 117 ℔ n. Arch. f 250; 116, 117 ℔ o. gedr. f 237, f 240; 116 ℔ n. Arch. f 247. — Gerst hooger verkocht: 100 ℔ n. Oldamm. Winter 194. — Boekweit slap en zonder omgang.

Koolzaad prijshoudend; op 9 vat in Sept. en Oct. $72\frac{1}{2}$ p. vl.; Nov. 73 p. vl; April 1854 73 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 109, 110 ℔ Calcutta f 325. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering iets aangenamer; op 6/w. f 40,25; Vlieg. f 39 a f 39,25; Oct. f 39,25; Nov. f 40 a f 40.25; Dec. f 40,75; Mei 1854 41. — Lijnolie op 6/w. f 32; vlieg. f 30,75; Maart en April f 30,50; Mei f 30,75. — Hennepolie op 6/w. f 40,25; vlieg. f 39.

LONDEN, 16 *September*. Er ging weinig om. Vreemde Boter konde zich op de laatste prijzen niet houden; de voorraad is te groot. Beste Vriesche geldt thans maar 98 à 100 sh.; Kamper 96 à 98 sh.; Zwolsche 94 à 96 sh. enIsosscher 76 à 78 sh. De aanvoer bestond in: 6724 v. van Harlingen, 79 v. van Hamburg, 98 v. van Havre, 1175 v. van Rotterdam, 165 v. van Ostende, 90 v. van Bordeaux en 129 v. van Guernsey.

Van den 19*den*. De graanmarkt was heden van inl. Tarwe goed voorzien; de Essex-soorten bleven bijna alle onverkocht, doch voor de nieuwe Kent werd een avans van 4 sh. op de koersen van ll. Maandag bedongen. De handel in vreemde was niet levendig, wordende slechts kleine hoeveelheden 3 a 5 sh. boven de notering van ll. Maandag betaald. Voor een paar partijen puike Moutgerst werd 1 a 2 sh. hoogere prijs besteed; mindere kwal. onveranderd. Boonen schaarsch en 1 a 2 sh. duurder. Witte Erwten op de hoogste vorige notering. Haver 1 sh. hooger.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 20 *September*. Er waren heden niet meer dan 40 stuks hoornvee aangevoerd, er bestond tegen hooge prijzen een vlugge handel, en de verkoop was willig.

Schapen en lammeren veel aangevoerd, tegen vorige prijzen veel in omgezet.

In varkens, zoowel oude als jonge, was levendige handel, vooral in jonge varkens.

SPIJKERBOOR, 20 *September*. De markt bestond, wat vee aangaat, uit aanvoer en verkoop van varkens; oude varkens werden verkocht van f 20 tot f 30, jonge varkens, waarvan ongeveer 300 ter markt waren, en die meest verkocht zijn, kostten van f 6 tot f 20.

TOLBERT, 20 *September*. Op deze markt heerschte niet veel drukte, de aanvoer van koeijen was niet groot, de handel bestond voornamelijk in vroegmelkte koeijen, doordien er van andere soorten zeer weinig waren aangevoerd, en voor vroegmelkte veel vraag was; de prijzen waren van f 80 tot f 125; paarden te weinig om te melden.

LONDEN, 19 *September*. Runderen, waarvan 6200 st. ter markt waren, konden alleen in de superieure en middelkwaliteiten de vorige Maandags-prijzen bedingen; ord. soorten daalden op 1/2. Schapen en lammeren bedongen 2 d. hooger. Kalveren en varkens goed gevraagd tot vorige prijzen. De aanvoer was deze week matig en bestond in 663 ossen, 244 koeijen, 539 kalveren, 1048 varkens en 4162 schapen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 21 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{1}{4}$, $62\frac{3}{8}$, $62\frac{1}{4}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{5}{8}$, $75\frac{7}{16}$, $75\frac{5}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $94\frac{1}{8}$, $94\frac{5}{16}$, $94\frac{3}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $94\frac{1}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. 52. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. $22\frac{5}{16}$, $22\frac{3}{8}$; Dito 3 pCt. 47; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $42\frac{5}{16}$, $42\frac{3}{8}$, $42\frac{5}{8}$; Coup. Bewijzen $5\frac{3}{4}$, $5\frac{13}{16}$, $5\frac{3}{4}$; Amort. Schuld $5\frac{1}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 39, $39\frac{3}{16}$, 39.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $108\frac{1}{8}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $107\frac{3}{4}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $98\frac{1}{2}$, $98\frac{3}{4}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $91\frac{3}{4}$; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt. $74\frac{3}{4}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. 83; Aand. m. Loten v. 500 fl. f $160\frac{1}{2}$, f $160\frac{3}{4}$. — OOSTENRIJK, Met. 5 pCt. 81, $81\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $41\frac{11}{16}$, $41\frac{3}{4}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $41\frac{11}{16}$, $41\frac{3}{4}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $94\frac{3}{8}$, $94\frac{1}{2}$, $94\frac{7}{16}$; Metall. La. B. 5 pCt. $94\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$; Amerik. Bank-Act. $4\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Dito Orig. 4, $\frac{1}{4}$; Mexik. $24\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 76, 77, 76; Gren. Uitg. 9, $\frac{5}{16}$, Venez. Uitg. 15, $\frac{1}{8}$; Eng. Russen 5 pCts. $104\frac{1}{4}$, Philad. H. N. 96.

Eenige verkoopen, welke voornamelijk in Integralen en 4 pCts. zijn bewerkstelligd, hebben heden wederom nadeelig op de prijzen onzer binnenl. fondsen gewerkt. — Ook in de meeste soorten van vreemde effekten vertoonden zich tot verlaagde koersen onderscheidene verkoopers, ten gevolge waarvan de markt over het algemeen zeer gedrukt was. — In Spaansche 1 pCts., Portug., Oostenr. en Mexic. was de handel vrij levendig.

De ongunstige stemming wordt toegeschreven aan lager afkomende koersen van Londen van heden.

Venez. Onb. St. $3\frac{1}{2}$ pCt. 35; Gren. Onbep. St. $2\frac{1}{4}$ pCt. 21; Mex Onb. St. $23\frac{13}{16}$, 24, $23\frac{7}{8}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$, Prolong. $2\frac{1}{2}$, 3; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{1}{4}$; Spaansche 1 pCt. $21\frac{9}{16}$ a $\frac{5}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $42\frac{3}{8}$; Metall. 5 pCt. $81\frac{1}{16}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

E. W. WICHERS,
Luit. der Infanterie,
met
S. A. E. KLUPPEL.

ALKMAAR, 14 September 1853.

*** Getrouwd:

J. W. B. KOETS
met
C. C. CREMER.

GRONINGEN, 19 September 1853.

*** LEENS, 20 September 1853. Heden werd ons een ZOON geboren.

J. DOUWES, JR.
A. E. DOUWES—ANDREÆ.

*** Heden beviel door Gods goedheid van eene DOCHTER GRIETJE H. EDENS, Echtgenoot van

F. J. GEERTSEMA.

BEERSTERHOOGEN, 20 September 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON A. G. COERS, geliefde Echtgenoot van

H. K. ONNES.

GRONINGEN, 21 September 1853.

*** Bevallen van een' *ZOON* CHRISTINA JOSEPHA ELIZABETH RAKEN, geb. SORMANI.

GRONINGEN, 22 September 1853.

Eenige kennisgeving.

*** LAGEMEEDEN, 20 September 1853. Het behaagde den Alwijzen God en Vader, heden van mijne zijde weg te nemen mijne geliefde Echtgenoot ELTJE ABELS IWEMA, in den ouderdom van $60\frac{1}{2}$ jaar, na eene echtverbindtenis van ruim 41 jaren. In haar, wier einde zacht en kalm was, beweenen acht Kinderen en vijf Aangehuwden met mij eene zorgdragende Vrouw en Moeder.

W. J. BAKKER.

*** Heden overleed tot bittere droefheid van mij en mijne overgeblevene 7 Kinderen, na eene langdurige ziekte, mijne dierbare Echtgenoot ANKE ROELFS KOEKOEK, in den ouderdom van slechts 44 jaren. Allen, die de overledene gekend hebben, zullen het onherstelbaar gemis met mij gevoelen.

LEEK, 20 September 1853.

M. D. DE BOER.

*** **BURGEMEESTER** en **WETHOUDERS** van ***WINSCHOTEN*** brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de **LOTING** voor de **STANDPLAATSEN** der KRAMEN en STALLEN, ter gelegenheid der **JAARMARKT**, welke invalt op **den 29sten September** aanstaande, zal plaats hebben ten Raadhuize op **den 28sten bevorens**, des namiddags te drie uur.

Dat de Aangiften tot de Loting moet plaats vinden des WOENSDAGS morgens te tien uur, en dat de Kermisbezoekers met hunne Kramen en Stallen het zich zelven zullen te wijten hebben, wanneer zij de Loting verzuimen, geene geschikte Standplaatsen erlangen op die plaatsen, waar **vroeger** altijd de **Kermis** gehouden is.

WINSCHOTEN, 17 September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.:
H. J. ENGELKENS.
De Secretaris:
A. GROENIER.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ** en Mr. **J. J. CREMERS**, Notarissen te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van den Heer J. H. DE GRIJS, te *Assen*, op MAANDAG den 3den October 1853, des voormiddags precies te 10 uur, ten Huize van den Kastelein H. J. BAKKER, te *Marum*, publiek worden verkocht:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 149, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van de onder de Behuizing behoorende *Landerijen* en *Gronden*, te zamen groot 35 B., 16 R., 70 E., genoemd *DE OOSTER LINDE*, staande en gelegen te *Marum*, doende jaarl. op Midw. tot huur f 120—00.

II. P. m. 10 B. VELDGROND, ten Oosten van No. 1.
III. P. m. 10 B. DITO, ten Noorden van No. 2.
IV. P. m. 10 B. DITO, ten Noorden van No. 3.
V. 4 B. DITO, ten Noorden van No. 4.
VI. 5 B. DITO, ten Noorden van No. 4.
VII. 5 B. DITO, ten Noorden van No. 4.
VIII. 5 B. DITO, ten Noorden van No. 4.
IX. 5 B. DITO, ten Westen van No. 4 en 8.

X. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. No. 148, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van de *Landerijen* en *Gronden*, onder de Behuizing voor het vervolg zullende behooren, te zamen groot 30 B., 76 R., 80 E., genoemd *HET CORPUS DE LINDE*, staande en gelegen als voren, zullende jaarl. op Midw. tot huur doen f 100—00.

XI. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. No. 146, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van de *Lande-*

rijen en *Gronden*, onder de Behuizing voor het vervolg zullende behooren, te zamen groot ongeveer 41 B., 95 R., 30 E., genoemd *DE WESTER LINDE*, staande en gelegen als voren, zullende jaarlijks op Midw. tot huur doen *f* 120 — 00.

XII. Een ARBEIDERS HUISJE, get. A 61, met ERF, TUIN, BOUW- en VELDGROND, te zamen groot 2 B., 23 R., 30 E., gelegen als voren.

XIII. 8 B., 35 R., 90 E. BOUWLAND, gelegen als voren.

XIV. 8 B., 20 R., 70 E. VELDGROND, gelegen als voren.

XV. 7 B., 27 R., 40 E. VELDGROND, gelegen als voren.

XVI. 40 R., 20 E. BOSCHGROND, gelegen als voren.

XVII. 1 B., 95 R., 70 E. BOSCHGROND, gelegen als voren.

XVIII. Een GESTOELTE, bevattende onderscheidene Zitplaatsen in de Kerk te *Marum*.

Om te aanvaarden de Behuizingen van perceel 1, 10, 11 en 12 op den 1sten Mei, de Landerijen op den 12den Maart, het Gestoelte den 1sten Augustus 1854.

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*
Mr. J. J. CREMERS, *Nots.*

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

MAANDAG den 3den October 1853, 's morgens te 10 uur en vervolgens, zal, in het VERKOOPHUIS bovengenoemd, publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE en HUISHOUDELIJKE GOEDEREN**, eene partij **MANUFACTUREN en WOLLEN GOEDEREN, ENZ.**; een en ander nader te detailleren, en te bezien Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

WOENSDAG den 5den October 1853, 's morgens te 10 uur, zal, op de WERF van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleine poortje, te *Groningen*, publiek, voetstoots worden verkocht: de aldaar nog liggende partij **ZEEUWSCH IJPEN STAMMEN**. Van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op DINGSDAG den 27sten September 1853, des avonds te zeven uur, ten Huize van den Logementhouder EGGO VAN DIJK, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene aanzienlijke nieuw doortimmerde BEHUIZING, tot velerhande Affaires geschikt, staande in de Blijhamsterstraat te *Winschoten*, thans bewoond door den Goud- en Zilversmid D. MULDER.

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen OLFERT F. KIKLMAN, op DONDERDAG den 6den October 1853, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder W. J. ZELLING, in het Gemeentehuis te *Midwolda*, publiek, aan den meestbiedende te verkoopen:

Eene BEHUIZING, zijnde eene beklante ***BAKKERIJ***, met SCHUUR en TUIN, staande en gelegen te *Midwolda*; om te aanvaarden den 1sten November e.k.

Nader onderrigt ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op VRIJDAG den 7den October 1853, des namiddags te vier uur, ten Huize van de Weduwe J. TIDDENS, te *Scheemda*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. De VASTE BEKLEMMING van 3½ Bunders *Land*, onder de *Eexta* gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 56 — 00.

II. De VASTE BEKLEMMING van 1½ Bunder *Land*, te *Eexterhamrik* gelegen, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 20 — 00; en

III. Den EIGENDOM van perceel 2, groot *f* 20 — 00.

Alles toebehoorende aan J. G. HOFFENKAMP en Vrouw.

B. HAITZEMA VIËTOR.

BEKENDMAKING.

De Erven wijlen Mejufvrouw de Weduwe JOH. SMID zijn voornemens, in de maand December dezes Jaars, ten Huize van den Logementhouder W. K. NIEBORG, te *Finsterwold*, na bekomene regterlijke autorisatie, publiek te verkoopen:

Eene aanzienlijke, voor korte jaren geheel nieuw gebouwde, BOERENBEHUIZING en SCHUUR, HOF en TUIN, met de VASTE BEKLEMMING der daaronder behoorende *Landerijen*, staande en gelegen te *Finsterwold*, te zamen groot 35 Bunders, 47 Roeden, 70 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 412 — 50, wordende thans in huur bewoond en gebruikt door J. P. DALLINGA.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris*.

*** Mr. **W. A. OFFERHAUS**, Notaris te *Nieuwolda*, gedenkt, op VRIJDAG den 30sten September 1853, des namiddags te 2 uur, ten Huize van H. E. BLAAUW, te *Borgsweer*, ten verzoeke van de Erven E. J. BLAAUW, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING**, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 22.30.90 E. *Land*, staande en gelegen te *Borgsweer*, doende tot vaste huur *f* 71 — 00 en eene Geele Kaas.

II. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 4.10.50 E. *Land*, mede aldaar, doende tot vaste huur *f* 60 — 00.

III. 10.19.40 E. EIGEN LAND, mede aldaar.

FINALE VERKOOPING

VAN

DRIE uitmuntende ZATHEN en LANDEN, ENZ.,

ONDER

KOLLUM en BURUM.

De Notarissen **C. H. BEEKHUIS**, te *Buitenpost* en **D. H. ANDREAE**, te *Kollum*, zullen, op DINGSDAG den 4den October 1853, des voormiddags te 10 uur, in het LOGEMENT *DE ROSKAM*, bij H. WESTRA, te *Kollum*, bij eindelijke toewijzing presenteren te verkoopen:

De navolgende **DRIE** uitmuntende **ZATHEN en LANDEN**, benevens eene **BANK** in de Kerk te *Burum*, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Heer en Mr. J. A. FRUITIER, als:

I. Eene ZATHE en LANDEN, de Kwelderplaats *DE NIEUWE RAKEN* genoemd, met derzelver kapitale, in 1836 nieuw gestichte HUIZING en SCHUUR, gekwoteerd wijk D, no. 44*a*, benevens ERF, TUIN, HOVING, BOOMEN en PLANTAGIE, staande en gelegen onder het behoor van *Kollum*, bij PIETER JOHANNES DOUMA en Vrouw in gebruik; ten Kadaster bekend Gemeente *Kollum*, sectie C, nos. 10, 11, 12, 13, 17, 18, 28, 29, 30, 436, 437, 438 en 444, en sectie B, nos. 2, 3, 528 en 560, te zamen voor eene inhoudsgrootte van 54 Bunders, 10 Roeden, 70 Ellen, alle Weidlanden; benevens eene groote uitgestrektheid AANWAS en SLIKGRONDEN, begroot op p. m. 700 B unders; in 12 perceelen, waarop provisioneel is geboden: op perc. 1: *f* 24,088; perc. 2: *f* 4,011; perc. 3: *f* 1,225; perc. 4: *f* 1,091; perc. 5: *f* 2,300; perc. 6: *f* 1,500; perc. 7: *f* 1,400; perc. 8: *f* 2,069; perc. 9: *f* 5,500; perc. 10: *f* 2,577; perc. 11: *f* 2,390; perc. 12: *f* 5 899; totaal *f* 53,580.

II. Eene ZATHE en LANDEN met nette, in 1848 nieuw gebouwde HUIZING, benevens SCHUUR, afzonderlijk staand LIJTSHUIS, smaakvol aangelegden TUIN, HOVING, BOOMEN en PLANTAGIE, *DE ROODE SCHUUR* genoemd, staande en gelegen onder *Burum*; de Huizing gekwoteerd no. 150; ten kadaster bekend Gemeente *Burum*, sectie A, nos. 244, 394 en 395, sectie B, no. 219 en sectie C, nos. 43 tot en met 57 en 169; te zamen voor eene inhoudsgrootte van 32 Bunders, 74 Roeden, 76 Ellen Bouw- en Weidlanden, waaronder 24 B., 09 R., 46 Ellen, aan elkander rondom de Huizing zijn gelegen; bij JAN DOORENBOS en Vrouw in gebruik; in 18 perceelen, waarop provisioneel is geboden: op perc. 1: *f* 2,700; perc. 2: *f* 2,577; perc. 3: *f* 1,450; perc. 4: *f* 2,627; perc. 5: *f* 1,613; perc. 6: *f* 1,775; perc. 7: *f* 4,307; perc. 8: *f* 3,617; perc. 9: *f* 2,577; perc. 10: *f* 2,484; perc. 11: *f* 2,299; perc. 12: *f* 1,725; perc. 13: *f* 2,021; perc. 14: *f* 2,730; perc. 15: *f* 1,277; perc. 16: *f* 1,011; perc. 17: *f* 1,551; perc. 18: *f* 1,100; — totaal *f* 39.391.

III. Eene ZATHE en LANDEN met kapitale, in 1846 nieuw gebouwde HUIZING en SCHUUR, gekwoteerd no. 8, ruime HOVING, ERF, TUIN, BOOMEN en PLANTAGIE, staande en gelegen ten Oosten en Noorden van en onmiddellijk aan het gebuurte te *Burum*, *HET HAAG* genoemd; ten Kadaster bekend Gemeente *Burum*, sectie C, nos. 124, 125, 142, 143, 144, 145, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 309, 402 en 403, en sectie D, no. 192; te zamen voor eene inhoudsgrootte van 31 Bunders, 56 Roeden, 30 Ellen Bouw- en Weidlanden; bij JOHANNES SIEGERS DIJKSTRA in gebruik; in 18 Perceelen, waarop provisioneel is geboden: op perc. 1: *f* 3,113; perc. 2: *f* 775; perc. 3: *f* 1,525; perc. 4: *f* 1,075; perc. 5: *f* 7,577; perc. 6: *f* 1,169; perc. 7: *f* 1,304; perc. 8: *f* 1,351; perc. 9: *f* 6,427; perc. 10: *f* 2,711; perc. 11: *f* 3,277; perc. 12: *f* 1361; perc. 13: *f* 3,461; perc. 14: *f* 2,500; perc. 15: *f* 1,100; perc. 16: *f* 1,556; perc. 17: *f* 1,521; perc. 18: *f* 1,031; totaal *f* 42,334; — en

IV. Eene BANK, genoemd *VOGELZANG*, in de Kerk der Hervormde Gemeente te *Burum*, bevattende 4 Mannen- en 4 Vrouwen Zitplaatsen; in 4 perceelen, waarop provisioneel is geboden: op perc. 1: *f* 85; perc. 2: *f* 99; perc. 3: *f* 100; en perc. 4: *f* 100; te zamen *f* 384.

LAKENSCHE WATERDIGTE PALETO[T]

die geen WATER aan zich trekken, in het **Kleeding-Magazijn** van J. B. MEDDENS, aan de Vis[ch-]

BOELDAG

van **33 puik vette KOEIJEN en 25 LAMMEREN**, op WOENSDAG den 19den October 1853, precies te 2 uur, aan de BOERENPLAATS van den HUIZE *EKENSTEIN*, bij het *Oosterwijtwerder-Verlaat*, te *Tjamsweer*.

J. H. GLAS.

*** Mr. **R. DE SITTER**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt publiek te verkoopen:

De **ONROERENDE GOEDEREN**, door wijlen HENDRIK L. SMIT, in leven Smid te *Westerlee*, nagelaten, en aldaar gelegen, bestaande in eene sedert jaren beklante SMEDERIJ, benevens grooten TUIN; te aanvaarden den 1sten November 1853; kunnende een groot gedeelte van het Koopschat daarop beleend blijven.

Deze Verkoop zal plaats hebben MAANDAG den 10den October 1853, te 4 uur des namiddags, ten Huize van de Wedw. T. H. KOSTER, te *Westerlee*.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op Zaturdag den 22sten October e.k., des avonds te 7 uur, zal de Notaris H. H. VAN LIER, residerende te *Assen*, **PUBLIEK VERKOOPEN**, in het Koffijhuis van J. B. SCHUT aldaar, een zeer hecht en sterk, in 1840 nieuw gebouwd,

HEERENHUIS MET TUIN,

staande aan de Vaart te *Assen*, toebehoorende aan den Heer Mr. W. GOEDKOOP, te *Amsterdam*, en bewoond door den Heer Ingenieur DE QUARTEL, voorzien van **vijf Kamers**, ruimen **Kelder en Keuken**, met **Wel- en Regenwaterpomp**, **Dienstbodenkamer**, **Droog- en Turfzolders**. Te aanvaarden met den 1sten November en te betrekken met den 1sten Mei e.k. — Te zien, op beleefd verzoek bij den bewoner. Nadere informatiën bij genoemden Notaris.

In het midden der maand NOVEMBER e.k., op nader te bepalen dag en plaats, zullen publiek worden verkocht: alle de **VASTE GOEDEREN** behoorende tot de Nalatenschap van den Heer H. H. SINNIGE, bestaande in HUIZEN, BOERENPLAATSEN, LANDERIJEN, VEENEN, ONDERGRONDEN en EIGENDOMMEN, gelegen te *Veendam*, *Wildervank* en *Stads-Kanaal*.

Mr. J. C. VAN SLOOTEN, *Notaris*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een ruim en net **BURGERHUIS**, in eene der voornaamste Poortstraten, waarin alle Affaires kunnen uitgeoefend worden. Te bevragen bij den Boekhandelaar O. L. SCHILDKAMP.

TE KOOP OF TE HUUR,

tegen den 1sten November: eene ruime **WINKELBEHUIZING**. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

DOOR VERANDERING VAN AFFA[IRES]

is ***UIT DE HAND TE KOOP*** [het] **bekende en beklante BOELHUIS** i[n de] kingestraat; om dadelijk of op November e.k. [te aan-]vaarden. Te bevragen bij den Eigenaar

FOKKO NIEWOLD BOS[CH]

MODERATEURLAMPEN.

J. BUTTINGER,
Westzijde in de Heerestraat, nabij [de] **Kleine Pelsterstraat**,

heeft weder ontvangen: zeer fraaije nieu[we soor-]ten van **PORSELEINEN** en **BR[ONZEN] MODERATEUR-** of zoogenaamde [F...] **LAMPEN** met soliede **binnenwerk[en.]**

Alle REPARATIËN, welke aan de door [hem ge-]leverde Lampen binnen het jaar mog[ten voor-]komen, worden *kosteloos* hersteld. OUDE **MO[DERA-]TEURLAMPEN** kunnen bij hem worden gerep[areerd] en geheele of gedeeltelijke nieuwe BINN[ENWER-]KEN worden ingezet.

Kagchels.

Ondergeteekende berigt hiermede het geëerde [...] dat zijn MAGAZIJN van **KAGCHELS** thans [...] woon voorzien is, als: **Fraaije OPEN HA[...] CIRCULEER- en geslepen KOLO[M-]CHELS**, alsmede **gegoten KOOKKAGC[HELS] met vasten Waterketel en koperen [...]** als ook **HAKSELMACHINES.** Rekommand[eert zich] hiermede.

WINSCHOTEN, 21 September 1853.

JOH. S. MESTIN[...]

H. H. Welp,

RIJTUIGMAKER in de Blijhamster[straat] te *WINSCHOTEN*,

geeft aan zijne geëerde Begunstigers te kennen, dat hij op nieuw ontvangen heeft: eene groote partij **MODERNE RIJTUIG-LANTAARNEN, PAARDEDEKKEN, [...]PEN, ENZ.**; ook zijn nog bij hem te [...] **HALFSLETEN RIJTUIGEN in soort[en.]**

TE KOOP:

Een nieuwe GROOTE MEELBAK, ERWTEN[...] SCHALEN, GEWIGTEN, TRECHTERS, TOON[...] ENZ. Te bevragen aan het BUREAU dezer CO[URANT.]

ZURICH, 3 September 1[853.]

In mijne betrekking van Doctor (ik rangschik m[ij] onder de bepaalde aanhangers der „radicale" of lie[...]onele Geneeskunst), stelde ik, toen zij aanvankelijk [...] werd, niet het geringste vertrouwen in de **REV[ALEN]TA ARABICA** en hare schitterende aanbev[elingen,] zoodat het lang duurde eer ik kon besluiten, om [...] het ook slechts bij wijze van proefneming, aan te [...] Maar er doen zich in de Geneeskunst gevallen voor, [die] den Arts nopen, om zijne toevlugt te nemen tot al[...]lijke middelen, tot middelen, tegen welke hij vroeg[er inge]nomen was, maar waarna hij nu, ten einde raad zij[ne] hulpzoekende hand uitstrekt. Zoo ging het ook mij [met de] **REVALENTA ARABICA.** De eerste pro[ef nam] ik daarmede in eene aandoening, welke tot dus verre [alle be]kende Geneesmiddelen trotseert, namelijk in den „[maag]kanker." Het is voor den Geneesheer uiterst onaa[ngenaam,] wanneer hij in zulke gevallen, bij de ongeneeslijk[heid der] kwaal, niet eens over een middel tot verzachting, [laat staan] dan tot beteugeling of genezing van het lijden kan b[eschik]ken. Dit nu treffen wij op eene schitterende wijze a[an in de] **REVALENTA ARABICA**, welke niet a[lleen] een waar bedarend middel het onophoudelijke brake[n,] welk de Maagkanker vergezelt, doet ophouden, m[aar] op eene voldoende wijze de spijsvertering en bloedb[ereiding] herstelt, zoodat in dit geval de **REVALENTA [ARA]BICA** niet alleen als voedingsmiddel, maar als ee[n] geneesmiddel moet beschouwd worden. Die zelfde w[el]felijke diensten zal dus ook ongetwijfeld dit Meel i[n] slepende ongesteldheden der spijsverteringwerktuigen [bewij]zen. In het korte tijdsverloop, gedurende hetwelk [mij] de **REVALENTA ARABICA** bekend ben gew[eest,] heb ik het ook met het uitstekendste gevolg aangew[end bij] eene hardnekkige en hebbelijke Windkolijk. Ofschoo[n ik] ook de **REVALENTA** niet als een specifiek m[iddel tegen] alle Ziekten aanzie, zoo is het nogtans aan den [andere] kant even ongerijmd, om zulk eene overheerlijke en h[eilzame] Gave der Natuur onbeproefd en met vooroordeel te ver[werpen.] Daarom is het dan ook mijn wensch, dat dit Voedi[ngsmid]del door de Geneeskunde naar verdienste geschat e[n opge]merkt wordt.

Met hoogachting,
(Get.) DR. H. VON MÜLLER.

BARRY DU BARRY'S Revalenta wordt verkocht [in bli]ken doozen, *f* 2, *f* 3½, *f* 8, *f* 16, in onderstaande [...]

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *A[...]* H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. BEEK; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Pe[...]* J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SA[...] en in de overige Steden des Rijks.

Voor een' **JONGEN** van [...] Huize, 14 jaren oud, aan zijn' [leeftijd] geëvenredigd ONDERWIJS genot[en heb]bende, verlangt men eenige **W[ERK]ZAAMHEID** in de eene of andere AFFAIRE, [bij voor]keur in den ***BOEKHANDEL*** of in [een zaak] van ***MANUFAKTUREN***, ook wel op een [...]***TOOR***. Brieven franko, onder letter *A*, aan [het BU]REAU dezer COURANT.

De ondergeteekende verlangt, [...]delijk bij hem in dienst te tred[en, een] **BOEKWEIT-MOLENA[ARS-] KNECHT**, goed zijn We[...]staande en van goede getuigschriften voorzien.

GRONINGEN.

J. L. KRUISEN[...]

*** Bij de ERVEN **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgekomen:

EEN

DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSO[R]

MET ZIJNE

TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

AMSTERDAM,

in 't voorjaar van 1848.

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 8—50.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.